

Charlotte Moe
Nannan Li
Thi Anh Thi Nguyen
Figen Arikan
Gifti Shemels Abate
Arild Lossius Jektvik

Regnskapsanalyse av selskapet E Trønsdal Farvehandel A/S (Orgnr 844184832) i perioden 2018-2022

Bacheloroppgave i Økonomi og administrasjon
Veileder: John Erik Rønning
April 2023

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Charlotte Moe
Nannan Li
Thi Anh Thi Nguyen
Figen Arikan
Gifti Shemels Abate
Arild Lossius Jektvik

Regnskapsanalyse av selskapet E Trønsdal Farvehandel A/S (Orgnr 844184832) i perioden 2018-2022

Bacheloroppgave i Økonomi og administrasjon
Veileder: John Erik Rønning
April 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for økonomi
NTNU Handelshøyskolen

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Vi er seks studenter ved NTNU Handelshøyskolen som går på økonomi og administrasjon. Vi har skrevet bacheloroppgave som har 7,5 sp, og den er en del av bachelorgraden i vår studieretning regnskap.

Oppgaven går ut på regnskapsanalyse og strategisk analyse av E Trønsdal Farvehandel AS. E Trønsdal Farvehandel AS driver med å selge maling, tapet og interiør.

For å besvare oppgaven har vi benyttet regnskapstallene fra E Trønsdal Farvehandel AS og intervjuet daglig lederen for å lage sammenligningsregnskap. I tillegg har vi brukt det vi har lært på skolen. Det vær lærerikt å skrive semesteroppgaven og vi har fått mye ut av den.

Vi vil gjerne takke veilederen vår John Erik Rønning som støttet og veiledet oss da vi jobbet med bacheloroppgaven. I tillegg vil vi også takke Tor Eirik Olsen som ga oss gode tilbakemeldinger.

Innholdet i denne oppgaven står for forfatterens regning.

Trondheim, vårsemester 2023

Sammendrag

Vi har i vår oppgave skrevet en regnskapsanalyse av E. Trønsdal Farvehandel AS. Analysen er utført som en horisontal analyse og analyse av nøkkeltall med fokus på områdene lønnsomhet, soliditet, likviditet og finansiering i tidsperioden 2018-2022. Vi har også gjennomført en strategisk analyse for å understøtte regnskapsanalysen. For å sammenligne nøkkeltallene er det utarbeidet et sammenligningsregnskap basert på markedsverdier innen tre områder bygninger, lønn og husleie.

Oppgaven er basert på følgende problemstilling:

«Regnskapsanalyse av selskapet E Trønsdal Farvehandel A/S (Orgnr 844184832) i perioden 2018-2022»

Regnskapsanalysen viser en negativ utvikling over tid med redusert omsetning og lønnsomhet i et solid selskap. Samtidig viser sammenligningsregnskapet et bunnsolid selskap med lavere lønnsomhet enn de offisielle tallene viser. Vi viser også at hvordan eierne tar ut selskapets overskudd (gjennom lønn eller utbytte) påvirker selskapets resultat og nøkkeltall selv om den underliggende driften egentlig er den samme.

For å understøtte regnskapsanalysen er det gjennomført en strategisk analyse basert på samtaler med selskapets daglige leder. Gjennom den strategiske analysen har vi skaffet oss større kunnskap om bedriften og markedet den opererer i. Selskapets ansatte er selskapets viktigste ressurs med høy kunnskap og stort nettverk. Samtidig kan dette også være selskapets største trussel med mangel på rekruttering og ansatte som nærmer seg pensjonsalderen.

I vår konklusjon viser vi hvordan regnskapsanalysen påvirkes av bruk av historisk-kost prinsippet eller bruk av virkelige verdier og hvilke konsekvenser det får.

Abstract

In our assignment we have written an analysis of the financial statements from E.Trønsdal Farvehandel AS. The analysis is a horizontal analysis and an analysis of key figures with focus on the area's profitability, solidity, liquidity and financing in the time period 2018-2022. We have also conducted a strategic analysis to support the financial statement analysis. To compare the key figures, a comparative account based on market values in three areas have been generated. The three areas are buildings, salary and rent.

The assignment is based on the following topic:

«Regnskapsanalyse av selskapet E Trønsdal Farvehandel A/S (Orgnr 844184832) i perioden 2018-2022»

The financial statement analysis shows a negative development over time with reduced turnover and profitability in a solid company. At the same time, the comparative account shows a solid company with lower profitability than the official figures show. We will also show how the owners taking out the company's profit (through salary or dividend) will affect the company's results and key figures, although the underlying operation of the company is in fact the same.

To support the financial statement analysis, a strategic analysis based on interviews with the manager is conducted. Through the strategic analysis we have obtained greater knowledge about the company and the market it is operating in. The company's employees are the company's greatest asset with their high knowledge and great network. At the same time this could be the company's greatest threat with regards to the lack of recruitment and employees nearing retirement.

In our conclusion we show how the financial statement analysis is affected using the historical-cost principle or use of real values and the consequences of this.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning.....	1
2.0 Presentasjon av bedrift	2
3.0 Teori	3
3.1 Regnskapsanalyse	4
3.1.1 Soliditet.....	4
3.1.2 Finansiering.....	5
3.1.3 Likviditet.....	6
3.1.4 Lønnsomhet.....	9
3.2 Strategisk analyse	12
3.2.1 VRIO.....	12
3.2.2 Porters fem konkurransekrefter.....	12
3.2.3 SWOT	13
4.0 Metode.....	14
4.1 Problemstilling.....	14
4.2 Undersøkellesdesign	15
4.3 Valg av metode og datadesign.....	16
4.4 Validitet og reliabilitet.....	16
5.0 Analyse.....	19
5.1. Nøkkeltallanalyse	19
5.1.1 Soliditet.....	19
5.1.3 Likviditet.....	23
5.1.2. Finansiering.....	25
5.1.4 Lønnsomhet.....	29
5.2 Strategisk analyse	33

5.2.1 VRIO.....	33
5.2.2 Porters fem konkurransekrefter.....	34
5.2.3 SWOT	36
5.3 Horisontal analyse	37
6.0 Diskusjon og konklusjon.....	41
7.0 Referanseliste	45
8.0 Vedlegg	46
Vedlegg 1 Offisielle regnskap E. Trønsdal Farvehandel med nøkkeltall.....	46
Vedlegg 2 Sammenligningsregnskap E. Trønsdal Farvehandel med nøkkeltall	48

Figurliste

Figur 1: Egenkapitalandel	19
Figur 2: Gjeldsgrad.....	21
Figur 3: Rentedekningsgrad	22
Figur 4: Likviditetsgrad 1	23
Figur 5: Likviditetsgrad 2.....	24
Figur 6: Varelagerets omløpshastighet.....	25
Figur 7: Finansieringsgrad 1	26
Figur 8: Arbeidskapital.....	27
Figur 9: Langsiktig lagerfinansiering	28
Figur 10: Totalkapitalrentabilitet.....	29
Figur 11: Resultatgrad.....	30
Figur 12: Kapitalens omløpshastighet.....	31
Figur 13: Egenkapitalrentabilitet etter skatt	32

Tabelliste

Tabell 1: SWOT analyse	36
Tabell 2: Horisontal analyse offisielle regnskap	39

1.0 Innledning

Markedet for fargehandel er konkurranseutsatt med store kjeder tungt involvert både på produsentsiden og på utsalgssiden. Vi har valgt å skrive om E Trønsdal Farvehandel AS som holder til på Singsaker i Trondheim. Farvehandelen er en tradisjonsrik bedrift som har drevet i sin eksisterende form siden 80-tallet, men har røtter tilbake til 1949.

Oppgaven er å gjennomføre en regnskapsanalyse av bedriften hvor hovedfokus er på offisielle regnskapstall fra bedriftens årsregnskap i perioden 2018 til 2022. Samtidig vil vi ved å gjennomføre intervju med bedriftens ledelse prøve å avdekke om det i realiteten er økonomiske forhold som er viktige for regnskapets brukere som ikke framkommer av årsregnskapet. Vi vil utarbeide et omarbeidet regnskap ut fra forhold som avdekkes i intervjuet og sammenligne dette med de offisielle tallene fra årsregnskapet.

Vi har valgt å formulere dette som følgende problemstilling:

Regnskapsanalyse av selskapet E Trønsdal Farvehandel A/S (Orgnr 844184832) i perioden 2018-2022.

I oppgaven vil vi først si litt om bedriften før vi legger fram relevant informasjon om teori og metode som vi deretter benytter for å gjennomføre regnskapsanalysen.

2.0 Presentasjon av bedrift

E. Trønsdal Farvehandel startet opp i årsskiftet 1949-1950, for over 70 år siden av Erling Trønsdal og etterfulgt av sønnen Kåre. Dagens eiere har vært med siden 80-tallet etter at de kjøpte butikken av de opprinnelige eierne. Butikken har sentral plassering på Singsaker, nær Trondheim sentrum og er en liten, tradisjonsrik og frittstående butikk som hovedsakelig selger maling, gulv, tapet og lignende. Bedriften har erfarne ansatte med lang fartstid i bransjen og liten utskiftning. Kundefokus er sentralt for bedriften og god service er essensielt for en liten aktør i markedet. Bedriften har stort nettverk som kan sette kunder i kontakt med nødvendige håndverkere ved behov, men utfører ikke slike tjenester selv. Ved å ikke tilby håndverkertjenester mener bedriften at det er større muligheter for salg til dette markedet (proffmarkedet) enn om bedriften var en konkurrent. Hovedfokuset er på privatmarkedet med rundt to tredeler av omsetningen, med resterende mot proffmarkedet.

E. Trønsdal Farvehandel holder til i første etasje i en bygård som bedriften selv eier. I bygningen er det i tillegg til butikken også to leiligheter og tre hybler som leies ut. Kjelleren brukes til lager i dag, men har også rom innredet til kontor og spiserom. Innredningen i butikken gir uttrykk for at dette er en gammel forretning med særpreg. Det henger mange effekter på veggene som er samlet opp gjennom årene og gamle reklameplakater som må regnes mer som kunst enn som markedsføring.

3.0 Teori

I teoridelen av oppgaven redegjør vi for det teoretiske grunnlaget for gjennomføringen av analysen av vår problemstilling. Vi har valgt å benytte teorier innen regnskapsanalyse som omhandler horisontal analyse og nøkkeltallsanalyse. Vi har også valgt å gjennomføre en strategisk analyse for å gi en bedre forståelse av bedriften og markedet den opererer i. Vårt hovedfokus er å sammenligne nøkkeltallene fra avlagte årsregnskap (finansregnskap etter historisk kostmetoden) opp mot sammenligningsregnskap (finansregnskap justert for virkelige verdier basert på informasjon oppgitt fra selskapet).

I et regnskap basert på prinsippet om historisk kost registreres kjøpet av eiendeler til kostpris på transaksjonstidspunktet og etterfølgende målinger i eiendelens levetid tar også utgangspunkt i kostprisen. En eventuell verdiøkning av eiendelen fanges ikke opp av historisk kost prinsippet. I et regnskap hvor eiendeler oppføres til markedsverdi kalles for virkelig verdi-prinsippet. Tilsvarende som for eiendeler gjelder dette også forpliktelser. I Norge er regnskapsloven basert på historisk kost prinsippet og årsregnskapene som våre analyser bygger på er avlagt etter norsk lov, sammenligningsregnskapene som er basert på opplysninger fra ledelsen i selskapet justerer for virkelig verdi av selskapets eiendeler.

Regnskapet er ment som et beslutningsgrunnlag for brukerne av regnskapet. Brukerne av regnskapet kan deles opp i interne i bedriften og eksterne. Interne brukere av regnskapet er eiere, ledelse og ansatte, eksterne brukere er kreditorer, potensielle investorer, kunder, leverandører, konkurrenter, offentlige instanser og samfunnet. Siden vi normalt sett har en viss inflasjon i vår økonomi, vil eiendeler vurdert etter historisk kost-prinsippet bli undervurdert over tid, kan vi si at regnskap avlagt etter dette prinsippet gir en forsiktig vurdering av en bedrifts eiendeler.

3.1 Regnskapsanalyse

Med regnskapsanalyse menes «alle teknikker som benyttes for å kartlegge og belyse en bedrifts økonomiske utvikling og stilling» (Kristoffersen, 2019).

Det er fire forhold ved en bedrifts økonomi det er vanlig å legge vekt på i forbindelse med en regnskapsanalyse: Lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet (Kristoffersen, 2019).

Disse begrepene forklares nærmere i deres respektive delkapitler.

Det er tre vanlige metoder for regnskapsanalyse: Horisontal-, vertikal- og nøkkeltallsanalyse (Kristoffersen, 2019).

Horisontal analyse viser utviklingen i et selskap for ulike perioder, gjerne regnskapsår for ekstern analyse eller månedsregnskap for intern analyse. En slik analyse gjennomføres ved å beskrive og prøve å forklare utviklingen av interessante størrelser i tidsrommet analysen gjelder for. For eksempel kan man analysere utviklingen i inntekter eller resultat for et selskap. En trendanalyse er en variant av horisontal analyse som kan brukes ved sammenligning av mer enn to perioder. Analysen viser en økning eller nedgang i forhold til basisåret som er året det sammenlignes med (Kristoffersen, 2019)

I en vertikal analyse utføres analysen for én periode i gangen, og sammenligningen skjer ut fra en hovedstørrelse for eksempel omsetningen eller totalkapitalen, øvrige størrelser oppgis som en prosentandel av hovedstørrelsen.

En nøkkeltallsanalyse bruker forholdet mellom ulike poster i regnskapet til å forklare selskapets situasjon og gjerne med sammenlikning mot såkalte benchmark-verdier definert av bransje eller hva som regnes for å være tilstrekkelige verdier for nøkkeltallene.

Regnskapsanalyse kan benyttes til å sammenligne med tidligere perioder, med oppsatte mål eller normer eller med andre bedrifter (Kristoffersen, 2019).

3.1.1 Soliditet

«Soliditet sier noe om en bedrifts evne til å tåle tap» (Kristoffersen, 2019). Det vil si når vi analyserer soliditet vurderer vi om bedriften har nok penger for å nedbetale gjeld og forpliktene sine, hvis det oppstår konkurs. Det vil si at ved å studere egenkapitalen godt finner vi ut hvor solid bedriften er. Sentrale nøkkel tall ved analyse av soliditet er egenkapital andel, gjeldsgrad og rentedekningsgrad.

3.1.1.1 Egenkapitalanalyse

Egenkapitalandelen forteller oss hvor mye av totalkapitalen (summen av eiendelen) er finansiert av egenkapitalen. Egenkapitalandelen beregnes i posent. «Jo større forholdstallet er, desto bedre er soliditeten i bedriften» (Kristoffersen, 2019). Det vil si det er mye bedre hvis egenkapitalen er større enn gjelden. «I de fleste virksomheter vil en egenkapital på 30 til 35 prosent være tilfredsstillende.» (Kristoffersen, 2019).

$$\text{Egenkapitalandel} = \frac{\text{Egenkapital}}{\text{Totalkapital}} \cdot 100\%$$

3.1.1.2 Gjeldsgrad

Gjeldsgraden forteller oss forholdet mellom gjelden og egenkapitalen. I motsetning til egenkapitalandelen, desto mer solid hvis bedriften har lavere gjeldsgrad. Hvis bedriften har 1 som gjelds grad, betyr det at bedriften er finansiert av like andel av egenkapital og gjeld.

$$\text{Gjeldsgrad} = \frac{\text{Gjeld}}{\text{Egenkapital}}$$

3.1.1.3 Rentedekningsgrad

Rentedekningsgraden viser om bedriften har evne til å betale renter og avdrag. «Størrelsen på rentedekningsgraden avhenger av lønnsomheten og renter på gjelden i bedriften. God lønnsomhet gir derfor høy rentedekningsgrad.» ((Kristoffersen, 2019).

$$\text{Rentedekningsgrad} = \frac{\text{Ordinært resultat før skatt} + \text{Rentekostnader}}{\text{Rentekostnader}}$$

3.1.2 Finansiering

Med finansiering mener vi kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse. En finansieringsanalyse ser på bedriftens eiendeler og sammensetningen av disse. Den tar utgangspunkt i verdiene på et visst tidspunkt. Eiendelene kan være finansiert både med tanke på kortsiktige og langsiktige planer. Langsiktig gjeld og egenkapital er langsiktig finansiering.

Det er flere faktorer som påvirker sammensetningen av eiendelene i en bedrift. I hvilken bransje bedriften driver sin virksomhet i, automasjonsgrad eller hvor mye av eiendelene som er eid eller leid. En bedrift som driver med salg av tjenester vil sitte med andre typer eiendeler enn en bedrift som driver med varesalg.

Følgende begreper er viktige i en finansieringsanalyse: finansieringsgrad 1, likviditetsgrad, arbeidskapital og langsiktig lagerfinansiering (Kristoffersen, 2019).

3.1.2.1 Finansieringsgrad 1

Finansieringsgrad 1 sier noe om hvor mye av anleggsmidlene er finansiert på langsiktige måter som egenkapital og/eller langsiktig gjeld.

Kapitalen som er bundet i anleggsmidler skal være finansiert gjennom egenkapital og/eller langsiktig gjeld for å ha en god finansieringsstruktur. Den økonomiske levetiden på anleggsmiddelet som finansieres bør gjenspeiles i finansieringen. I tillegg til anleggsmidler, bør også omløpsmidler i en viss grad være finansiert av langsiktig kapital. Derfor bør nøkkeltallet for finansieringsgrad 1 være under 1.

$$\text{Finansieringsgrad 1} = \frac{\text{Anleggsmidler}}{\text{Langsiktig Gjeld} + \text{Egenkapital}}$$

3.1.2.2 Arbeidskapital

Arbeidskapital er forskjellen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Som en del av en god finansieringsstruktur bør arbeidskapitalen være positiv slik at noe av omløpsmidlene blir langsiktig finansiert og man unngår at anleggsmidlene blir finansiert av kortsiktig gjeld.

$$\text{Arbeidskapital} = \text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig Gjeld}$$

3.1.2.3 Langsiktig lagerfinansiering

Langsiktig lagerfinansiering definerer hvor stor andel av varelageret til en handelsbedrift er langsiktig finansiert. I en god finansieringsstruktur bør minimumslageret være langsiktig finansiert. Lageret er i sin helet langsiktig finansiert om nøkkeltallet er over 1 (Kristoffersen, 2019).

$$\text{Langsiktig lagerfinansiering} = \frac{\text{Arbeidskapital}}{\text{Varelager}} \cdot 100\%$$

3.1.3 Likviditet

En bedrifts likviditet defineres bedriftens muligheter til å gi ut penger for noe bedriften skylder eller kjøper. Hvis en bedrift har en god likviditet tyder det på at den har en tilstrekkelige betalingsmiddel til å ivareta sine økonomiske forpliktelser, for eksempel leverandørgjeld, lønn til ansatte, skatt til myndigheten, mv. Det vil si at en god likviditet

spiller en viktig rolle, på grunn av at denne er en av elementer investorer og samarbeidspartnere skal undersøke dersom de er interessante i bedriften. Det står mange påvirkningskraft til en bedrifts likviditet. En faktor vi må regne med er en tidsfaktor som spiller inn kundenes kredittid og varenes gjennomsnittlige tid på lager før salg. For å ha en god likviditet vil ledelsen i bedriften ta hensyn til lagerstyring og kredittid for kunder.

Dessuten er det avgjørende at ikke fokusere på omsetninger og resultat. Det er nødvendig å sjekke bedriftens evne å betale for seg i form av penger i bankkontor eller kontant. Hvis bedriften har ikke mye penger, vil den betale til leverandører eller kan ikke kjøpe råvarer de trenger i produksjon. I andre side skal bedriften få purring og renteforsinkelser medfører det til at bedriften betaler mer og bedriftens likviditet blir verre og står i et svakt punkt.

For å måle bedriftens likviditet skal nøkkeltall som likviditetsgrad 1, likviditetsgrad 2 og varelagerets omløpshastighet brukes i denne oppgaven.

3.1.3.1 Likviditetsgrad 1

Likviditetsgrad 1 er i tråd med betalingsevner for kortsiktig gjeld og sier hvor grad kortsiktig gjeld under dekker av omløpsmidlene i bedriften.

Likviditetsgrad 1 regnes i under formelen:

$$\text{Likviditetsgrad 1} = \frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

Omløpsmidlene er summen av kortsiktig eiendeler som ikke er av varig eier, ofte under et år, blant annet varelager, betalingsmidler og verdipapirer. Sammenligne med anleggsmidler er omløpsmidlene mest likvide fordi de kan i løpet av korte tid kan omgjøres til likvider, slik kontanter eller penger i bankkontor. I tilfellet er en likviditetsgrad 1 større enn 2 angir det at selskapet forutser positiv kontantstrømmer med summen av penger bedriften har fått er større enn summen av penger bedriften har betalt ut.

Bedriften har god likviditet hvis nøkkeltallet er større en 2.

3.1.3.2 Likviditetsgrad 2

Likviditetsgrad 2 defineres slik:

$$\text{Likviditetsgrad 2} = \frac{\text{Mest likvide omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

Likviditetsgrad 2 indikerer bedriftens mulighet til å betale den kortsiktige gjelden på kort tid. Forskjellen er at likviditetsgrad 2 ikke regner med varelageret. Årsaken til dette er at varelageret defineres som det minst likvide omløpsmiddelet. Bedriftens mest likvide omløpsmidler er bankinnskudd, kontanter, kassakreditt og lignende. De brukes for eksempel å dekke for varekjøp i forfallende fakturaene i den neste måneden.

$$\text{Likviditetsgrad 2} = \frac{\text{Omløpsmidler} - \text{Varelager}}{\text{Kortsiktig gjeld}}$$

Det er anbefalt at likviditetsgrad 2 er høyere enn 1 i regnskapsteori.

I virkelighet er det komplisert å fastsette hva dette nøkkeltallet burde være. Man må se an hvilken type bedrift det er, da bedrifter som kun bruke kassakreditt som likviditetsreserve ofte vil ha en lavere likviditetsgrad 2 (og likviditetsgrad 1) enn bedrifter som bruker aksjeinvesteringer og bankinnskudd som likviditetsreserve (Langli, 2016). Det tar tid før penger kommer inn i bedriften for å ivareta sine kortsiktige forpliktelser. Derfor er det nødvendig å måle nøkkeltallet med de mest likvide omløpsmidler bedriften har.

3.1.3.3 Varelagerets omløpshastighet

$$\text{Varelagerets omløpshastighet} = \frac{\text{Varekostnad}}{\text{Gjennomsnittlig varelager}}$$

Varekostnaden regner vi med å ta anskaffelseskosten til varekjøpet, korrigert for endring av varebeholdning i løpet av perioden. Gjennomsnittlig varelager er lik å legge sammen IB og UB varelager, og dele på to.

Dette nøkkeltallet er et mål viser noe om hvor ofte varelageret skiftes ut i løpet av ett år. Det er skaper vansker å gi et normtall for hvor høy omløpshastigheten bør være, det kommer an på hvilke typer bedriften er og hvilken bransje. En lav omløpshastighet er et tegn på en høy kapitalbinding i varelageret, mens en høy omløpshastighet er en indikasjon på en lav kapitalbinding. En høy omløpshastighet er et bevis til positiv retning der bedriften har bedre likviditet. Stor sett kan varer i lageret ikke blir gammelt eller ukuransert som får lavere verdi. Omløpshastigheten er dermed bedre jo høyere den er.

3.1.4 Lønnsomhet

Lønnsomhet herunder rentabilitets målinger er en viktig del av regnskapsanalysen for å gi et korrekt bilde av bedriftens økonomiske utvikling over flere perioder. Analysen av bedriftens lønnsomhet kan anvendes når man skal evaluere om en bedrift har evnen til å oppnå et positivt resultat eller ikke. Positivt resultat blir også definert som overskudd. En bedrift vil oppnå overskudd når bedriftens totale inntekter er høyere enn deres totale kostnader i løpet av en bestemt periode. Kravet om størst mulig overskudd er rett og slett avgjørende for at bedrifter vil overleve på lang sikt (Kristoffersen, 2019).

På vurdering av Farvehandelen sin lønnsomhet og utvikling skal vi benytte Totalkapitalrentabilitet (ROI), herunder Resultatgrad (ROS) og Kapitalensomløpshastighet (KO), og Egenkapitalrentabilitet etter skatt.

3.1.4.1 Totalkapitalrentabilitet

Totalkapitalrentabilitet er gitt ved:

$$\text{Totalkapitalrentabilitet} = \frac{\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig Totalkapital}} \cdot 100\%$$

Totalkapitalrentabilitet kan også omtales som Return on investment(ROI).

Totalkapitalrentabilitet er et mål på lønnsomheten for den totale kapitalen i bedriften. Med andre ord er mål på avkastning for den totale kapitalen som er bundet i bedriften (Kristoffersen, 2019). Totalkapitalrentabilitet viser oss forholdet mellom driftsresultatet og den gjennomsnittlige totalkapitalen. Med totalkapital menes det summen av eiendelene, balansesummen. Fordi vi har regnskapstall fra foregående år, velger vi å bruke gjennomsnittlig Totalkapital til å beregne ROI. Driften kan ha store variasjoner året gjennom. Derfor er det mer hensiktsmessig å velge gjennomsnittlig Totalkapital. Og siden driftsresultatet, finansinntekter er generert gjennom hele året, er det mer naturlig å se dette i forhold til gjennomsnittlig Totalkapital. Dette gir oss mer korrekt bilde av kapitalbindingen (Olsen, 2022).

Fordelene ved å bruke Totalkapitalrentabilitet som lønnsomhetsmål er mange. ROI inneholder samtlige elementer rundt lønnsomhet; kostnader, inntekter og investeringer. Dersom en

bedrift vil øke ROI, må den øke sine inntekter, og redusere både kostnader og investert kapital. ROI har også en betydelig dekomponering som er DuPont-metoden.

DuPont-metoden for lønnsomhetsanalysen er som følger:

$$\text{Totalkapitalrentabilitet} = \text{Resultatgrad} * \text{Totalkapitalensomløpshastighet}$$

3.1.4.2 Resultatgrad

Resultatgrad er gitt ved:

$$\text{Resultatgrad} = \frac{\text{Driftsresultat} + \text{Finansinntekter}}{\text{Driftsinntekter}} \cdot 100\%$$

Return on Sales (ROS) dvs. Resultatgrad forteller oss hvor mye hver krone omsatt kaster av seg av resultatet (Kristoffersen, 2019). Kort sagt, tar resultatgrad høyde for forholdet mellom bedriftens resultat og dens inntekter. En bedrifts resultatgrad kan forbedres ved å øke sine inntekter og/eller redusere kostnadene sine. ROS er et godt resultatmål når formålet er kostnadseffektivitet. Resultatgradens svakhet er at den dessverre sier ingenting om kapitalbindingen noe som er viktig for lønnsomhetsanalysen (Olsen, 2022).

3.1.4.3 Kapitalens omløpshastighet

Kapitalens omløpshastighet er gitt ved:

$$\text{Totalkapitalens omløpshastighet} = \frac{\text{Driftsinntekter}}{\text{Gjennomsnittlig totalkapital}}$$

Kapitalens omløpshastighet (KO) forteller oss sirkulasjonen av kapitalen. Det vil si at hvor effektivt bedriften drar fordel av kapitalen. KO er altså et mål på om det er død kapital i bedriften eller ikke. Det kan for eksempel være at bedriften har anleggsmidler som ikke brukes til noe i bedriften og som kanskje bør selges, det kan også være at mye kapital er bundet opp i varelager eller i kundefordringer på grunn av lang kredittid til kunder og lignende (Olsen, 2022). Det er mye død kapital i bedriften om KO er lav. Men, dersom KO er

høy, da kan vi si at bedriften på en effektiv måte utnytter totalkapitalen til å generere inntekter (Kristoffersen, 2019).

3.1.4.4 Egenkapitalrentabilitet etter skatt

Egenkapitalrentabilitet etter skatt er gitt ved:

$$\text{Egenkapitalrentabilitet etter skatt} = \frac{\text{Ordinær resultat etter skatt} * 100\%}{\text{Gjennomsnittlig egenkapital}}$$

Egenkapitalrentabilitet sier noe om avkastningen på egenkapitalen. Forandringen i Egenkapitalrentabilitet viser oss hvordan kapitalen har utviklet seg fra et visst tidspunkt til et annet. Dette forholdstallet kan også regnes som et godt beslutningsgrunnlag for investorer når det gjelder sammenligning av ulike (Kristoffersen, 2019). Som resultatstørrelse benyttes ordinært resultat før eller etter skatt. I denne delen av analysen velger vi å bruke ordinært resultat etter skatt fordi eierne er interessert i å vite hvor mye av resultatet går til egenkapitalen (Kristoffersen, 2019). Det brukes også gjennomsnittlig egenkapital i nevneren siden det kan være variasjon mellom inngående og utgående balanseverdi.

3.2 Strategisk analyse

Johnson et al. 2008, som sitert i Erichsen, Solberg og Stiklestad, beskriver strategi som arbeid med en bedrifts langsiktige retningsvalg og nedslagsfelt. Dette bidrar til å skape en fordelaktig posisjon i omgivelser som endres. Bedriften har da mulighet til å tilpasse sammensetningen av ressurser og kompetanser som oppfyller behov i markedene og interessentens forventninger.

I denne oppgaven vil vi bruke analyseverktøyene VRIO og Porters Five Forces, som vi så sammenfatter i en SWOT-analyse.

3.2.1 VRIO

VRIO-modellen brukes for å identifisere og etablere en bedrifts konkurransefortrinn som potensielt kan bli langvarige (Erichsen, Solberg og Stiklestad (s.276)). I følge VRIO-modellen bør en bedrift stille seg fire spørsmål:

1. V(value/verdi)
 - Hvor verdifulle er våre ressurser for våre kunder/interessenter?
2. R(rarity/sjeldenhet)
 - Hvor sjeldne/unike er våre ressurser i markedet?
3. I(imitability/imiterbarhet)
 - Hvor enkle er våre ressurser å kopiere eller imitere for våre konkurrenter?
4. O(organization/organisering)
 - Hvordan er vi organisert for å ivareta eller videreutvikle våre ressurser?

3.2.2 Porters fem konkurransekrefter

Porters fem konkurransekrefter er et strategisk analyseverktøy som brukes når man skal foreta en bransjeanalyse. (Erichsen, Solberg og Stiklestad (s.269-272)). «De fem konkurransekraftene i en bransje er; leverandører, kunder, dagens konkurransebilde, potensielle nye aktører i bransjen og substitutter.»

Leverandører – Aller helst ønsker vi at det er konkurranse mellom bedriftens leverandører slik at det er mulig å få de beste betingelsene. Dersom bedriften kun benytter seg av én eller få leverandører vil leverandøren kunne sette sine egne betingelser. Leverandørens priser og

kvalitet på produktet vil både påvirke bedriftens kostnadsbilde, men også sluttproduktet som leveres til kunden.

Kundens forhandlingskraft vil i stor grad bestemmes av konkurransen innad i bransjen.

Dersom konkurransen i bransjen er høy, vil kunden lettere kunne sette krav i forhold til pris, kvalitet og service.

Dagens konkurransebilde – her ønsker vi å finne ut av hvem som er bedriftens konkurrenter og identifisere deres styrker, svakheter, mål og strategier

Potensielle nye aktører i bransjen – hvor lett er det for en ny bedrift å etablere seg i bransjen?

Finnes det etableringshindre som for eksempel høye etableringskostnader. Ved å se på hvordan konkurransen kan se ut i fremtiden, kan bedriften også legge en strategi for å bygge opp sine egne konkurransefortrinn og dermed kunne stille sterkere i markedet.

Substitutter – finnes det produkter som kan erstatte eller minske etterspørselen for bedriftens produkter eller tjenester?

3.2.3 SWOT

SWOT-analysen vil kunne avdekke bedriftens styrker, svakheter, trusler og muligheter. Her vil vi sammenstille informasjonen vi har fått gjennom analyseverktøyene VRIO og Porters Five Forces i en SWOT-analyse. Vi benytter relevante deler av skjemaet i Lederens verktøykasse til analysen (Erichsen, Solberg og Stiklestad).

4.0 Metode

Vi vil i dette kapitlet redegjøre for metoden som brukes for å besvare problemstillingen

4.1 Problemstilling

«Regnskapsanalyse av selskapet E Trønsdal Farvehandel A/S (Orgnr 844184832) i perioden 2018-2022»

Valg av problemstilling legger føringer for hvilket undersøkelsesopplegg som bør benyttes og hva slags metode som kan anvendes (Jacobsen 2018). Gjennom problemstillingen presenteres hvem og hva vi er interessert i samt avgrensning av undersøkelsen i tid.

Når problemstillingen er klar, bør den utsettes for en kritisk test med tanke på hvor fornuftig problemstillingen er. Denne testen skal avdekke om problemstillingen er spennende, enkel og fruktbar. (Jacobsen, 2015).

Med spennende menes det at svaret ikke er åpenbart eller gitt på forhånd. Som en del av regnskapsanalysen vil vi konstruere et sammenligningsregnskap som tar utgangspunkt i årsregnskapet, men justeres for opplysninger som er avdekket i samtale med selskapets daglige leder. Det er ikke åpenbart hvordan disse opplysningene vil påvirke regnskapsanalysen og i så måte kan en si at kriteriet er oppfylt.

Igjennom arbeidet med en undersøkelse kan det være fristende å utforske ulike tangentielle spor som dukker opp underveis. Konsekvensene av å utvide problemstillingen kan være at man beveger seg bort fra kjernespørsmålene og over i uvesentligheter og at helhetsbilde blir uklart. Problemstillinger som er enkle vil som regel gi de beste resultatene og med enkel menes å innsnevre problemstillingen så mye som mulig (Jacobsen 2018). Det er tre elementer i problemstillingen: Regnskapsanalyse beskriver hva som skal gjøres og legger visse forventninger til metodikken i oppgaven. Selskapet E. Trønsdal Farvehandel A/S signaliserer tydelig enheten som skal studeres og indikerer at dette er en casestudie. Tidsperioden 2018-2022 gir en tidsavgrensning for undersøkelsen. I sum dekker disse punktene kravet til enkelhet i problemstillingen.

Den siste delen av testen gjelder dens fruktbarhet og deles opp i to. For det første må undersøkelsen være etterprøvbare av andre på grunnlag av problemstillingen. Dette viser hvor viktig det er å ha en enkel problemstilling. Tilsvarende som beskrevet under enkelhet dekker

problemstillingen kravet til etterprøvbarehet, den beskriver hvordan undersøkelsen skal utføres, hva som skal undersøkes og for hvilken tidsperiode. Med utgangspunkt i dette kan andre også gjennomføre den samme undersøkelsen på grunnlag av problemstillingen. For det andre må undersøkelsen gi en viss grad av ny kunnskap. Med dette menes at problemstillingen bør bygge videre på det som finnes av annen forskning på dette området slik at den samlede kunnskapen vokser (Jacobsen 2018). Gjennom regnskapsanalyse av årsregnskap øker kunnskapen om den spesifikke undersøkelsesenheten, men gir liten generell kunnskap. Ved å utføre regnskapsanalysen i lys av sammenligningsregnskapet får vi også økt innsikt i styrker og svakheter ved å bruke årsregnskapet som grunnlag for regnskapsanalyse.

Vi kan analysere problemstillingen i tre dimensjoner: Klar/uklar, forklarende/beskrivende og generaliserende/ikke-generaliserende. I teorien kan disse dimensjonene vurderes som enten/eller tilstander: Problemstillingen er enten klar eller uklar. I praksis vil det som regel være mer nyansert: Deler av problemstillingen er klar, men noe er uklart. Problemstillingen angir en unik undersøkelsesenhets, hvordan den skal undersøkes og for hvilken tidsperiode. Alle argumenter for en klar problemstilling, men regnskapsanalyse innebærer både klare og uklare forhold. En regnskapsanalyse er hovedsakelig beskrivende og gjennom tidsavgrensningen sier den oss noe bedriftens økonomiske stilling og utvikling i denne perioden. Vi kan beskrive *hvordan* situasjonen er, men det er begrenset i hvor stor grad vi kan si noe om *hvorfor* situasjonen er slik den er. Gjennom en strategisk analyse, som er forklarende, kan vi gi støtte til regnskapsanalysen og bedre forstå situasjonen. Siden undersøkelsen er gjennomført som en casestudie av en enkelt bedrift, kan vi i liten grad si noe om generelles sammenhenger. Oppsummert kan vi dermed si at problemstillingen er hovedsakelig klar, hovedsakelig beskrivende og ikke-generaliserende.

4.2 Undersøkelsesdesign

Undersøkelsen er gjennomført som en casestudie av en enkeltbedrift i en begrenset tidsperiode. En casestudie er en inngående studie av en eller noen få undersøkelsesenheter som kan avgrenses i rom og tid (Jacobsen, 2015). Problemstillingen redegjør både for avgrensningen i rom (undersøkelse av en enkelt bedrift) og tidsperioden 2018-2022.

4.3 Valg av metode og datadesign

Undersøkelser handler om innsamling av data som beskriver virkeligheten. Det skilles mellom data i form av tall (kvantitativ metode) eller ord (kvalitativ metode). Valg av metode avhenger av problemstillingen som søkes besvart. Den største forskjellen mellom metodene ligger i graden av pre-strukturering eller hvordan informasjonen struktureres før undersøkelsen startes (Jacobsen, 2015).

Regnskapsanalysen utføres ved å innsamle kvantitative data fra offentlig tilgjengelige årsregnskap som gir de uavhengige variablene som brukes til å beregne de avhengige variablene (nøkkeltallene). Fremgangsmåten er nærmere beskrevet i teoridelen.

Sammenligningsregnskapet er utarbeidet på grunnlag av spørsmål som ble stilt til daglig leder i selskapet hvor vi har søkt å avdekke forhold i det offisielle regnskapet som avviker fra virkelige verdier. En kan si at regnskapsanalysen består av kvantitative data og en kvalitativ analyse. Samme nøkkeltall kan være bra for en bedrift og mindre bra for en annen. De må forstås i sammenhengen som er gitt av bedrift, bransje og marked.

Strategisk analyse ble også gjennomført på bakgrunn av denne samtalen med ledelsen og er kvalitativ av natur. Den strategiske analysen brukes til å underbygge regnskapsanalysen og til å bedre forstå bedriften og dens omgivelser i form av interne forhold, bransje og marked.

4.4 Validitet og reliabilitet

Validitet eller gyldighet inndeles i indre og ytre gyldighet. Indre gyldighet knyttes til hvorvidt vi virkelig måler det vi ønsker å måle og ytre gyldighet knyttes til om vi kan generalisere funn i undersøkelsen fra utvalg til populasjon samt at funnene er pålitelige (Jacobsen, 2015).

Regnskapsanalysen består i analyse av offisielle regnskap og sammenligningsregnskap. De offisielle regnskapene er kvalitetssikret i fire ledd, bedriften, ekstern regnskapsfører, ekstern revisor samt regnskapsregisteret ved Brønnøysundregistrene. Samtidig er den norske regnskapsloven basert på historisk kost prinsippet. Dermed er det ikke nødvendigvis virkelige verdier som inngår i det offisielle regnskapet. Dette har vi forsøkt å korrigere gjennom sammenligningsregnskapet som prøve å ta høyde for virkelige verdier utfra opplysninger mottatt fra selskapets ledelse knyttet til markedslønn, husleie og markedsverdi på bygningen. Regnskapsanalysen utføres basert på to ulike regnskap som representerer den samme virkeligheten. Den indre gyldigheten til de to regnskapene må forstås opp mot prinsippene

som er brukt, historisk-kost og virkelig verdi. Vi kan derfor si at de offisielle regnskapene har indre gyldighet sett opp mot historisk-kost prinsippet og sammenligningsregnskapet har indre gyldighet sett opp mot prinsippet om virkelig verdi.

I en case-studie er det generelt utfordrende å generalisere fra utvalg til populasjon, og det er heller ikke meningen at en regnskapsanalyse av et selskap skal kunne si noe om andre selskap eller alle selskap. Vi kan på bakgrunn av metodikken som er brukt ved å se på ulike prinsipper for utarbeidelse av regnskap si noe generelt om gyldigheten til metodene, men dette er ikke ny kunnskap avdekket av undersøkelsen. Det å avkrefte eller bekrefte annen kunnskap kan også være verdifull kunnskap. I vår oppgave kan vi dermed si noe generelt om forskjellen på regnskap avlagt etter historisk-kost og etter virkelig verdi prinsippene.

Når det gjelder undersøkelsens pålitelighet eller reliabilitet bør vi stille oss spørsmål om det er trekk ved selve undersøkelsen som har skapt de resultatene vi har kommet fram til (Jacobsen, 2015). I vårt tilfelle er det hovedsakelig to feilkilder. Den ene gjelder behandling av data fra årsregnskapene, som er manuelt registrert i regneark for videre behandling. Registreringsfeil kan oppstå. Det er utført etterkontroll mot årsregnskap for å sikre riktig behandling. Videre kan det oppstå feil ved beregning av nøkkeltall som er bakgrunn for analysen. For det andre er det gjennomført et intervju med daglig leder som ligger til grunn for sammenligningsregnskapet og den strategiske analysen. Informasjon ble nedskrevet i stikkordsform under intervju og videre bearbeidet etter intervjuet var over. Her er det flere feilkilder. Data kan være misforstått og være nedskrevet feil. Vurdering av markedsverdier er gjort av selskapets daglige leder og er gitt som tall-intervall hvor vi har valgt middelverdien i intervallet.

Ved bruk av prinsippet om virkelig verdi skal en økning av anleggsmidler til markedsverdi samtidig føre til økte avskrivninger. Dette har vi valgt å ikke gjøre som følge av at vi kun har informasjon om markedsverdi ved slutten av 2022 og har ikke hatt mulighet til å gjøre årlige oppskrivninger i perioden 2018 til 2022. Vi har heller ikke valgt å inntektsføre økningen til markedsverdi, men tatt det inn som økt egenkapital.

Vi kan derfor si påliteligheten til årsregnskapene er sterkere enn til sammenligningsregnskapene, men vi mener samtidig at påliteligheten til sammenligningsregnskapene er sterke nok til å beholdes og ikke forkastes. Fundamentet til

sammenligningsregnskapene er årsregnskapet justert for tre forhold. Disse forholdene (markedsverdi bygning, lønn og husleie) er etterprøvbare og selv om det skulle vise seg at det finnes mer presise tall-verdier for disse forholdene vil det ikke ligge til hinder for å gjennomføre en uavhengig undersøkelse med samme problemstilling av andre.

5.0 Analyse

5.1. Nøkkeltallanalyse

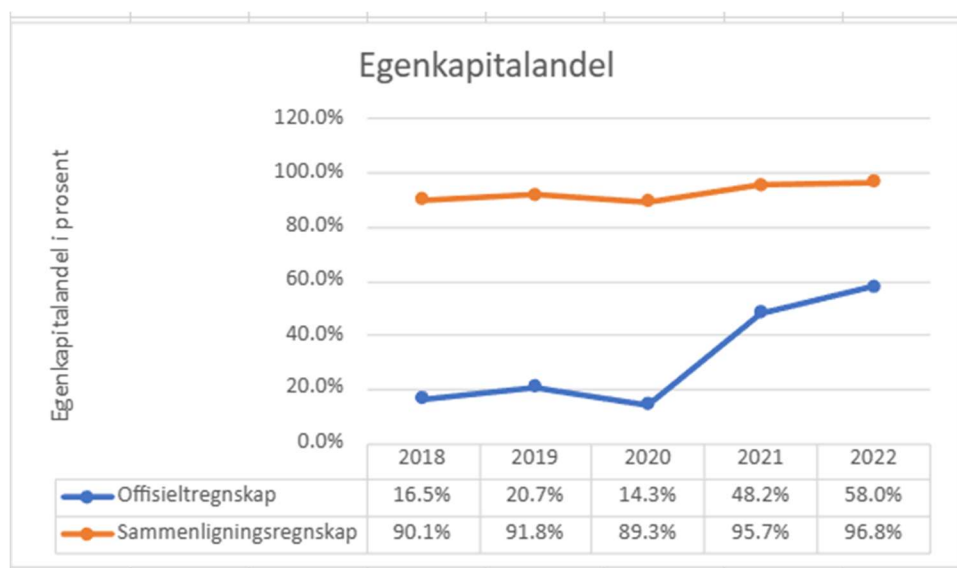
I nøkkeltallanalysen skal vi sammenligne mellom offisielt regnskap og sammenligningsregnskapet. Det offisielle regnskapet er det vanlige regnskapet som rapporteres til regnskapsbrukere. Offisielle regnskapet er ført basert på regnskapsloven og god regnskapsskikk.

I motsetning til offisielle regnskap sammenligningsregnskapet er basert på realistisk tall og markedsverdi. Det vil si sammenligningsregnskapet følger ikke loven og god regnskapsskikk helt fullt. Derfor sammenligningen av de to regnstallene viser oss hvor mye differanse kan være mellom offisielle regnskap og realistisk tall.

5.1.1 Soliditet

Vi skal analysere soliditeten i bedriften, det vil si om de klarer å tåle tap. Vi skal analysere både offisielt regnskapet og sammenligningsregnskapet. For å analysere solidaritet skal vi ta stilling til egenkapitalrentabilitet, gjeldsgrad og rentedeckningsgrad.

5.1.1.1 Egenkapitalandel

Figur 1: Egenkapitalandel

Egenkapitalandelen viser oss hvor mye av totalkapitalen er finansiert med egenkapital. Ifølge grafen egenkapitalandelen i offisielle regnskapet går opp og ned, mens egenkapitalandelen i sammenligningsregnskapet står ganske stille.

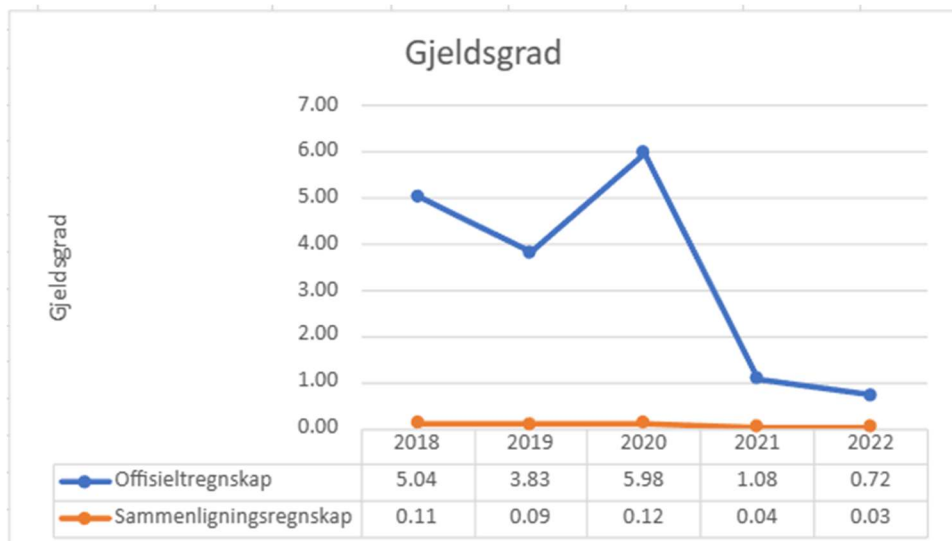
Ifølge offisielt regnskapet hadde bedriften egenkapital andel på 16,5% og i 2019 økte den til 20,7%. Mens i 2020 viste seg nedgang på 6,4%. Deretter viste seg vesentlige økning i de siste to årene. I 2021 økte egenkapitalen med 33,9%. Den vesentlige økningen i egenkapital andel i 2021 innebærer gjelds reduksjon på 61% og økning av egenkapitalen på 115%. Følgelig økningen fortsatt med 10% i 2022. Økningen av egenkapitalandelen er en stor fordel for bedriften og den øker bedriftens evne til å tåle tape.

Grafen i samlingsregnskapet har ikke så mye bevegelse. Egenkapital andelen ifølge samlingsregnskapet i 2018 er på 90,1% og i 2019 økte den med 1,7% til 91,8%. I 2020 faller den ned til 89,3% før den øker til 95,7 % i 2021. Økningen av egenkapitalandelen fra 2020 til 2021 i sammenligningsregnskapet er bare med 6,4% mens det viste seg 33,9% økning i offisielle regnskapet. Grunnen til at egenkapital andelen økte bare med 6,4% i sammenligningsregnskapet er at egenkapitalen bare økte med 2,3% i realiteten og den er ikke på 115%. I 2022 egenkapitalandelen er 96,8%.

Sammenligningsregnskapet viser oss at stor andel av totalkapitalen er finansiert med egenkapitalen. Gjennomsnittlig egenkapital andelen i sammenligningsregnskapet er 92,74%, mens det er 31,55% i offisielle regnskapet. Differansen er på 61,19 %. Det er ganske stor forskjell mellom disse regnskapene. Det vil si bedriften er mye mer solid enn offisielle regnskapet presentere oss og bedriften har større evne til å tåle tap i virkeligheten enn hva regnskapsbrukere kan omfatte om. Differansen mellom disse regnskapene består av egenkapitalen på 24 500 000kr som er annen merverdi av bygningen. Siden det er bestemt i regnskapsloven at anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost, viser ikke regnskapet markedsverdien av bygningen.

Det er sammenheng mellom offisielle regnskap og sammenligningsregnskap. Det vil si når egenkapital andelen øker i offisielle regnskap viser også økning i sammenligning regnskapet, selv om det er stor forskjell i forholdstallene. I offisielle regnskapet ser vi at soliditeten har styrket seg over tid, men det står ganske stille i sammenligningsregnskapet.

5.1.1.2 Gjeldsgrad

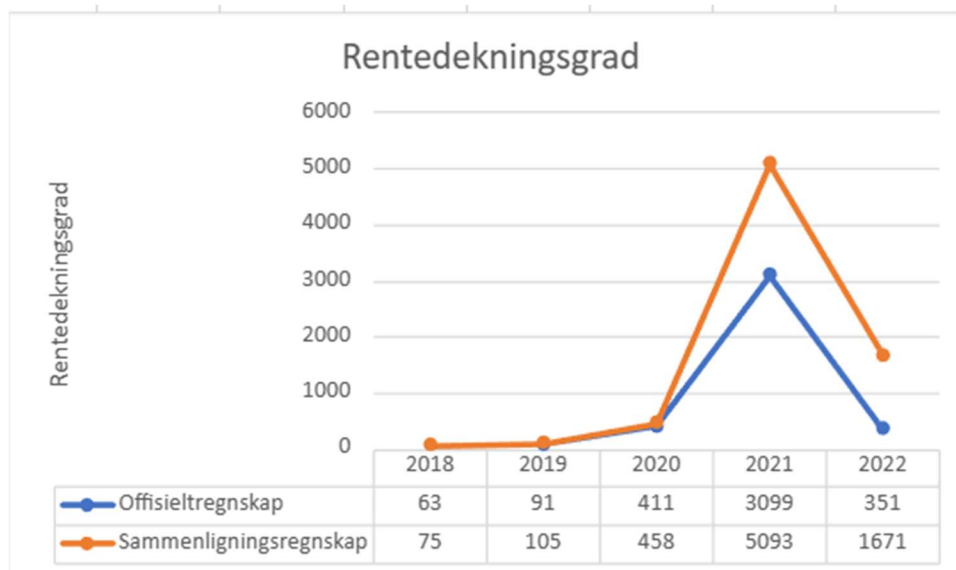
Figur 2: Gjeldsgrad

Gjeldsgraden viser oss forholden mellom egenkapital og gjeld. Grafen i sammenligningsregnskapet ligger stille her også.

Ifølge offisielle regnskapet er gjeldsgraden ganske høy i de tre første årene fra og med 2018 til og med 2020. I 2019 har den redusert seg med 1,21, før den økte seg til 5,98 i 2020. Gjeldsgrad 5,98 forteller oss at gjelden er nesten seks ganger større enn egenkapitalen. Det er en ganske stor tall. I de siste årene gjeldsgraden har redusert seg kraftig. I 2021 er gjeldsgraden 1,08 og den redusert seg videre til 0,72 i 2022. Den positive utviklingen innebærer vesentlig økning av egenkapitalen og reduksjon av gjeld. Den er en god forbedring for bedriften

I motsetning til offisielle regnskapet grafen i sammenligningsregnskapet er veldig lavt og har ikke stor endring. Den høyeste gjelds grad i de 5 årene er i 2020 og den er 0,12. Det er veldig mindre tall. Differansen mellom gjeldsgraden i offisielle regnskapstall og i sammenligningsregnskapstall i 2020 er på 5,86. Differansen er veldig stor. I likhet med gjeldsgraden i offisielle regnskap, gjeldsgraden i sammenligningsregnskapet har vist seg også positiv utvikling, selv om utviklingen ikke er så kraftig. Reduksjon av gjeldsgraden i sammenligningsregnskapet innebærer stor reduksjon av gjeld.

5.1.1.3 Rentedeckningsgrad

Figur 3: Rentedeckningsgrad

Rentedekningsgrad viser oss om bedriften klarer å ned betale avdrag og renter. Hvis bedriften har høyt rentedekningsbidrag betyr det at bedriften er solid og har evne til å betale forpliktene sine. Grafen i sammenligningsregnskapet og i offisielle regnskapet har nesten samme bevegelse. Selv om grafene ligger lavt fra og med 2018-2020, er rentedekningsgraden stor både i offisielle regnskap og sammenligningsregnskap. I 2018 er rentedekningsgraden i offisielle regnskap 63, mens det er 75 i sammenligningsregnskap. Det er høy rentedekningsgrad. Det viser oss at bedriften har god lønnsomhet og lave rentekostnader.

Stigningen av rentedekningsgrad fra og med 2020 til 2021 innebærer redusering av rentekostnader. I 2022 har rentedekningsgraden viser negativ utvikling på grunn av en liten økning i rentekostnader og redusering av ordinært resultat før skatt.

Avstanden mellom de to linjene viser oss differansen i ordinært resultat før skatt i sammenlignings regnskapet og offisielle regnskapet. Differansen innebærer på grunn av justert lønnskostnad i sammenligningsregnskapet.

5.1.3 Likviditet

5.1.3.1 Likviditetsgrad 1

Figur 4: Likviditetsgrad 1

En tommelfingerregel er at likviditetsgrad 1 bør være større enn 2 (Kristoffersen, 2019). Nøkkeltallet har betydning av at høyere verdi likviditet er, bedre betalingsevne bedriften har til å dekke den kortsiktige gjelden. Med offisielt regnskap ser vi en nedgang fra 2018 til 2020, og en økning fra 2020 til 2022. Grunnen til fallet 0,02 i likviditetsgrad 1 fra 2018 til 2019 er at nedgangen i omløpsmidler har vært større enn nedgangen i kortsiktig gjeld, mens fra 2019 til 2020 er årsaken til fallet 0,13 oppgangen i omløpsmidler mindre enn oppgangen i kortsiktig gjeld. Stigning i perioden 2020 til 2022 har sammenheng med at reduksjon av omløpsmidler har vært mindre enn reduksjon av kortsiktig gjeld. Med sammenligningsregnskap er det en økning fra 1,35 til 1,44 i årene 2018- 2019, deretter en reduksjon til 1,28 fra 2019 til 2020 og en kraftig økning henholdsvis 2,58 i 2020 og 3,76 i 2022. Likviditetsgrad 1 i offisielt regnskap og sammenligningsregnskap er under 1,5 innen perioden 2018-2020. I perioden 2020-2022 står det stor forskjell med at nøkkeltallet i offisielt regnskap forsetter å være under 2 mens dette er større enn 2 og kommer frem til 3,76 i året 2022. Med andre ord har bedriften bedre betalingsevne i praksis enn offisielle regnskapet forestiller seg.

Summen av omløpsmidler i offisielt regnskap er lavere mye enn i sammenligningsregnskap mens summen av kortsiktig gjeld er samme. Det medfører til forskjell resultat mellom offisielt

regnskap og sammenligningsregnskap når vi regne likviditetsgrad 1, særlig i perioden 2020 - 2022. Ulikhet i summen av omløpsmidler står på grunn av endring i bankkontor som følger av korrigert resultat.

5.1.3.2 Likviditetsgrad 2

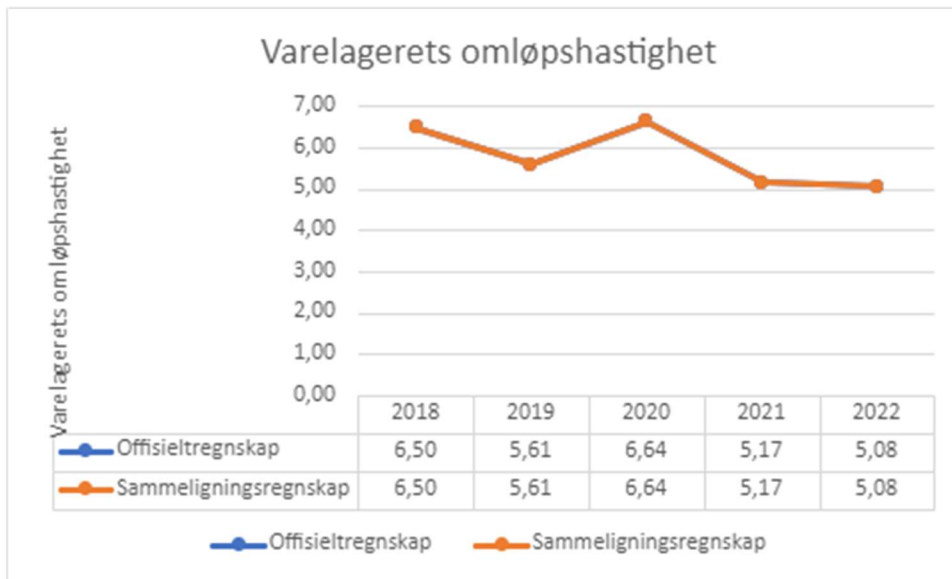

Figur 5: Likviditetsgrad 2

En tommelfingerregel er at likviditetsgrad 2 bør være større enn 1 (Kristoffersen, 2019). Nøkkeltallet har betydning av at hvor god betalingsevne bedriften har til å dekke den kortsiktige gjelden med de mest likvide omløpsmidlene, blant annet fordringer, bankinnskudd, kontant osv. Med offisielt regnskap ser vi en nedgang fra 0,85 til henholdsvis 0,78 i året 2019 og 0,75 i året 2020, og en økning til tilsvarende verdi 0,88 i 2021 og nedgang igjen til 0,79 i året 2022. Grunnen til fallet i likviditetsgrad 2 fra 2018 til 2019 er at nedgangen i omløpsmidler har vært større enn nedgangen i kortsiktig gjeld, mens fra 2019 til 2020 er økningen i omløpsmidler mindre enn økning i kortsiktig gjeld. Stigning i perioden 2020 til 2022 har sammenheng med at reduksjon av omløpsmidler har vært mindre enn reduksjon av kortsiktig gjeld. Det kan vi si at likviditetsgrad 2 har ikke vært tilfredsstillende i perioden 2018-2022. Med sammenligningsregnskap er det en økning til 1,05 i året 2019 fra 1,01, en reduksjon 0,06 fra 2019 til 2020 og en kraftig økning tilsvarende 0,93 til 1,83 i året 2021 og 2,7 i året 2022. Ifølge diagram er likviditetsgrad 2 i offisielt regnskap under 1 i hele perioden 2018-2022. Med andre siden holder dette nøkkeltallet i sammenligningsregnskap å være nære 1 mens dette er større enn 1 i året 2021 og kommer frem til 2,7 i året 2022. Det betyr at bedriften har bedre likviditet enn offisielle regnskapet gir brukere inntrykk i seg. Dersom vi

ser hele perioden under ett, har utviklingen i likviditetsgrad 2 vært meget positiv i sammenligningsregnskap. Dette skyldes at de mest likvide omløpsmidlene har økt, i dette oppgaven er dette økning i bankinnskudd etter korrigert resultat, samtidig som den kortsiktige gjelden har blitt redusert.

5.1.3.3 Varelagerets omløpshastighet

Figur 6: Varelagerets omløpshastighet

Samme varelagerets omløpshastighet mellom offisielt regnskap og sammenligningsregnskap.

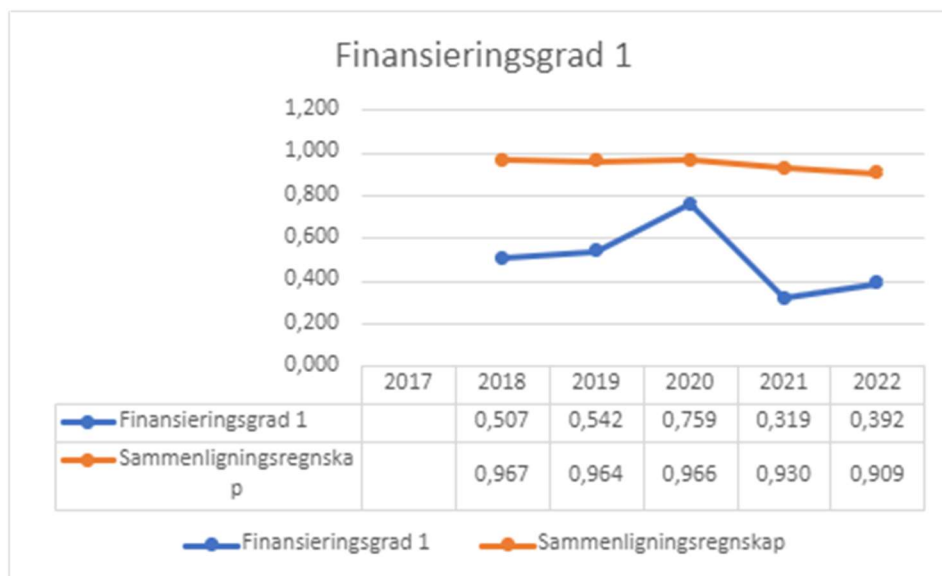
Det vises på tabellen at en nedgang fra 2018 til 2019, og en økning fra 2019 til 2020 og nedgang igjen fra 2020 til 2022. Grunnen til fallet i perioden 2018 til 2019 er at nedgangen i varekostnad har vært mindre enn nedgangen i gjennomsnitt varelager, mens fra 2019 til 2020 er økningen mer kraftig enn økning i gjennomsnitt varelager. I perioden 2020 til 2022 har varelagerets omløpshastighet redusert fra 6,64 til 5,17 i år 2021 og 5,08 i år 2022.

sammenheng med at reduksjon av omløpsmidler har vært mindre enn reduksjon av kortsiktig gjeld. Varelageret skiftes ut 5-6,6 ganger i løpet av ett år. Det er ganske godt i denne bransjen.

5.1.2. Finansiering

Vi analyser finansieringen til Trønsdal Farvehandel AS ved å bruke nøkkeltallene finansieringsgrad 1, arbeidskapital og langsiktig lagerfinansiering.

5.1.2.1 Finansieringsgraden

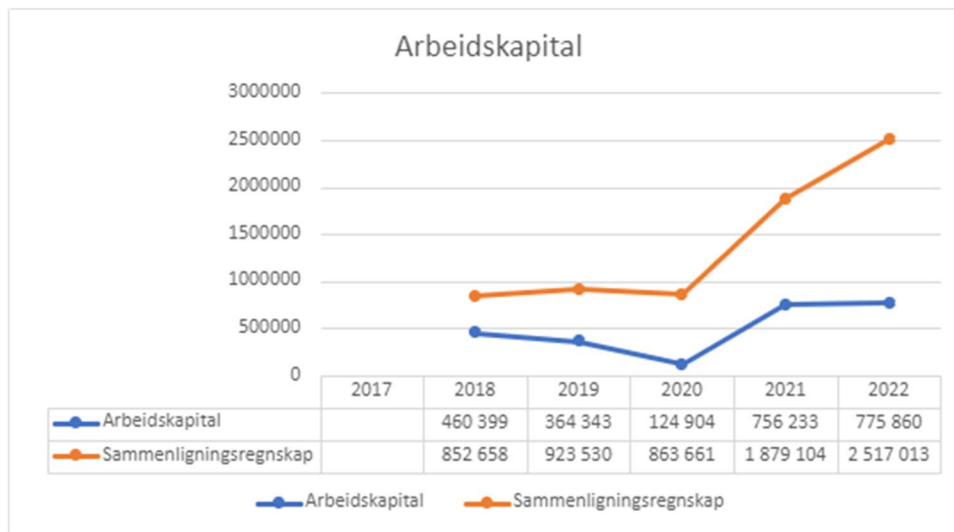
Figur 7: Finansieringsgrad 1

Vi kan se av figuren at den høyeste finansieringsgraden var 0,759 i 2020, og den laveste finansieringsgraden var 0,319 i 2021. Figuren viser at grafen er ujevn fra 2018 til 2022. Ifølge generelle retningslinjer bør finansieringsgrad1 være mindre enn 1, Trøndal Farvehandel AS ligger innenfor dette. Fra 2020 til 2022 er anleggsmidlene i liten grad er finansiert av gjeld, den langsiktige gjelden er i henholdsvis 2020 og 2022 kun 3526 og 6406, mens egenkapitalen øker kraftig i denne perioden fra 514843 i 2020 til 1269887 i 2022.

I 2020 var finansieringsgraden 0,759, som vil si at 75,9 % av den langsiktige kapitalen blir brukt til å finansiere anleggsmidler. Fra 2020 til 2021 ble anleggsmidler og langsiktige gjeld redusert, mens egenkapitalen økte i stor grad. Derfor ble finansieringsgraden redusert fra 0,759 til 0,319. Fra 2021 til 2022 økte bedriftens anleggsmidler, langsiktig gjeld og egenkapital, som førte til at finansieringsgraden økte fra 0,319 til 0,392.

I sammenligningsregnskapet ser vi at grafen er jevn med en fallende trend fra 0,967 til 0,909 i 2018 til 2022. Anleggsmidler og egenkapital er mye større enn i det offisielle regnskapet, mens gjelden forble uendret. Det førte at finansieringsgraden endret seg fra 0,967 til 0,909 i tidsrommet 2018-2022. Finansieringsgraden er fortsatt under 1 som er i henhold til tommelfingerreglene.

5.1.2.2 Arbeidskapital

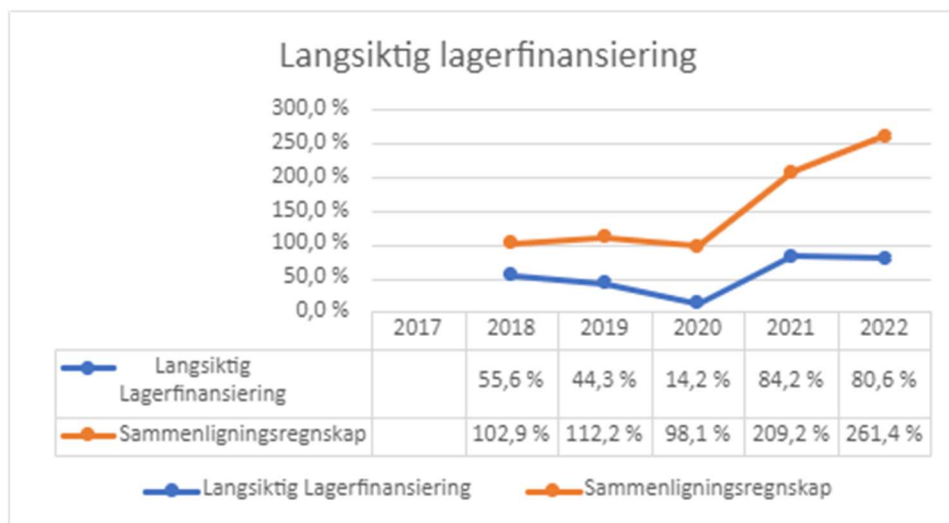
Figur 8: Arbeidskapital

Arbeidskapitalen er positivt i hele perioden fra 2018 til 2022, det vil si at deler av omløpsmidlene er dekket av langsiktig kapital. Den høyeste arbeidskapitalen var 775860 i 2022, mens den laveste er 124 904 i 2020. Fra 2018 til 2019 er trenden i omløpsmidlene at disse reduseres i omtrentlig takt med den kortsiktige gjelden, men i 2020 økte den kortsiktige gjelden mer enn omløpsmidlene. Det førte til at bedriften fikk lavere arbeidskapital. Fra 2020 til 2022 ble både omløpsmidler og kortsiktig gjeld redusert, men kortsiktig gjeld falt mer enn omløpsmidler. Arbeidskapital ble da som følge av dette økt igjen.

I sammenligningsregnskapet ser vi at omløpsmidlene er høyere enn i det offisielle regnskapet, men kortsiktig gjeld var likt. Derfor ble arbeidskapitalen høyere i sammenligningsregnskapet enn i det offisielle regnskapet. I 2019 ser vi at arbeidskapitalen er ulik i det offisielle regnskapet og i samlingsregnskapet. I det offisielle regnskapet reduserte arbeidskapitalen seg fra 2018 til 2019, mens det økte i sammenligningsregnskapet.

Ettersom arbeidskapitalen til enhver tid har vært positiv, er dette å anse som tilfredsstillende. At arbeidskapitalen er positiv betyr også at likviditetsgrad 1 vil være større enn 1, finansierungsgrad 1 vil være mindre enn 1 og langsiktig lagerfinansiering vil være positiv. Dette er klart sunnhetstegn for selskapet, og betyr at alle anleggsmidlene i selskapet er langsiktig finansiert.

5.1.2.3 Langsiktig lagerfinansiering

Figur 9: Langsiktig lagerfinansiering

Langsiktig lagerfinansiering viser oss hvor stor andel av varelageret som er langsiktig finansiert. Minimumslageret bør være langsiktig finansiert. Dersom nøkkeltallet er over 100%, er hele lageret finansiert med langsiktig kapital. I følgende de generelle retningslinjene bør langsiktig lagerfinansiering være positiv og helst over 100%.

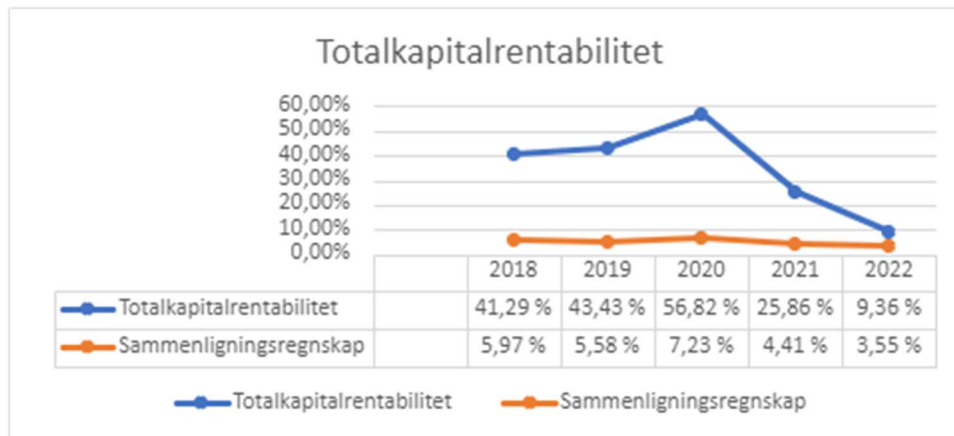
Vi ser på tabellen at fra 2018 til 2022 er den langsiktige lagerfinansieringen under 100% i samtlige år. Den høyeste lagerfinansieringen var 84,25% og den laveste var 14,2%.

Nedgangen i langsiktige lagerfinansiering skyldes at arbeidskapitalen ble redusert fra 364343 til 124004, mens varelageret økte.

I sammenligningsregnskapet ser vi at varelageret ikke endres, men arbeidskapitalen er likevel større enn det offisielle regnskapet. Den høyeste langsiktige lagerfinansieringen er 261,4% og den laveste er 98,1%. Fordi arbeidskapitalen ble redusert, mens varelageret økte fra 2019 til 2022.

5.1.4 Lønnsomhet

5.1.4.1 Totalkapitalrentabilitet

Figur 10: Totalkapitalrentabilitet

I denne delen av oppgaven skal vi gjennomføre en analyse av nøkkeltallene som Totalkapitalrentabilitet, resultatgrad, kapitalens omløpshastighet og egenkapitalrentabilitet etter skatt. Analysen tar utgangspunkt i det offisielle regnskapet, men også sammenligningsregnskapet, for bedriften Farvehandel AS for årene 2018 til 2022. Som nevnt ovenfor, for at en bedrift skal overleve på lengre sikt, er god lønnsomhet viktig. Derfor skal lønnsomhetsanalysen være til hjelp ved vurdering av bedriftens utvikling.

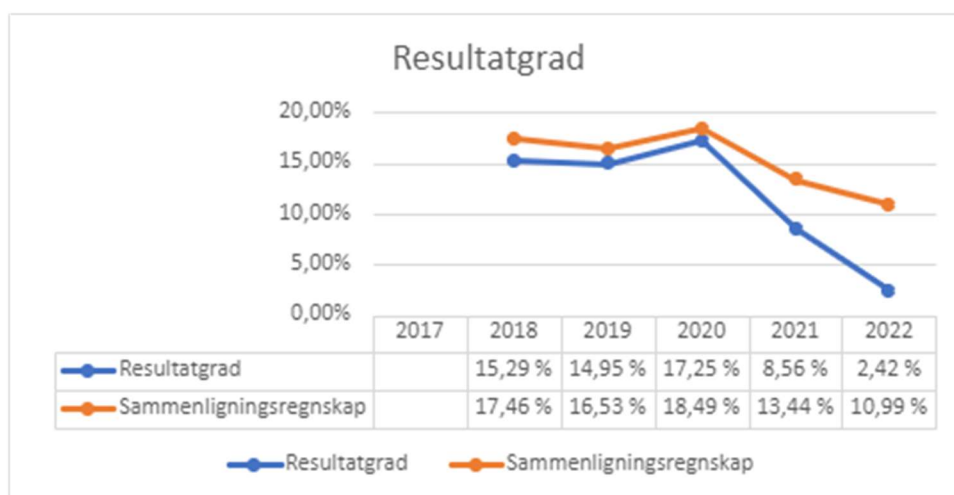
Totalkapitalrentabilitet viser oss hvor stor andel avkastning bedriften har hatt på gjennomsnittlig verdi av eiendelene i bedriften. En Totalkapitalrentabilitet på over 10 prosent regnes som god, og en avkastning over 15 prosent som svært god (Kristoffersen, 2019).

Totalkapitalrentabiliteten i bedriften for offisielle regnskapet er økende i perioden fra 2018 til og med 2020. Men den er redusert kraftig de siste to årene fra 57 prosent i 2020 til 9 prosent i 2022. En forklaring på denne forverringen av Totalkapitalrentabiliteten er at driftsresultatet har blitt dårligere enn total kapitalen har gått ned. Det dårlige resultatet for 2021 og 2022, i forhold til året før, skyldes både nedgang i salgsinntekten og økning av lønnskostnad. I 2022 er Totalkapitalrentabilitet ikke tilfredsstillende. Bedriften bør derfor sette i verk tiltak for å kunne forbedre den negative utviklingen.

I sammenligningsregnskapet ser vi at Totalkapitalrentabiliteten er totalt sett ekstremt lavere enn finansregnskapet etter historisk kost modellen og det er omtrent uendret. Dette skyldes at den høye markedsverdien av eiendommen øker verdien av total kapitalen kraftig. Det å

vurdere eiendommen etter virkelig verdimodellen øker selvfølgelig balansesummen, men dette er noe som ikke bra for nøkkeltallene. En Totalkapitalrentabilitet under 10% er derfor ikke tilfredsstillende i dette tilfelle.

5.1.4.2 Resultatgrad

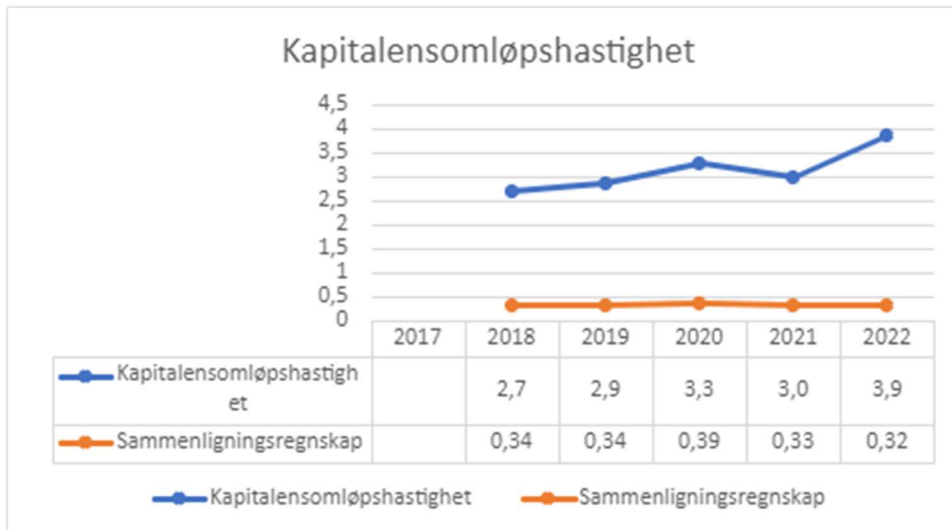
Figur 11: Resultatgrad

Resultatgraden forteller oss forholdet mellom driftsresultatet og driftsinntektene i bedriften. Analysen av de offisielle regnskapstallene viser at resultatgraden er omtrent uendret fra 2018 til 2019. Og deretter har den økt igjen til 17,25 prosent i 2020 siden driftsresultatet har økt mer enn økningen av inntektene. Resultatgrad analysen er en analyse av driftskostnadene i bedriften. For å forbedre resultatgraden bør bedriften først og fremst være opptatt av å redusere kostnadene sine. Vi ser at i de siste to årene som både 2021 og 2022 har bedriftens driftsresultat gått kraftig ned på grunn av økningen i lønnskostnaden og reduksjonen i driftsinntekter. Farvehandelen har derfor en negativ utvikling siden resultatgraden har blitt veldig lavt sammenlignet med de foregående årene.

I sammenligningsregnskapet ser vi at resultatgraden er bedre enn det offisielle regnskapet siden vi tar hensyn til justerte verdier på husleie og lønn. I likhet med det offisielle regnskapet, er det også en liten økning i resultatgraden i sammenligningsregnskapet. I 2020 har den økt med 1,03% og deretter har den gått ned til 10% i 2022 på grunn av den negative utviklingen av driftsresultatet. Sammenlignet med en resultatgrad på 2,42% i 2022 i offisielt

regnskap, er resultatgraden i sammenligningsregnskapet, som er på 10,99% i 2022, er likevel tilfredsstillende.

5.1.4.3 Kapitalens omløpshastighet

Figur 12: Kapitalens omløpshastighet

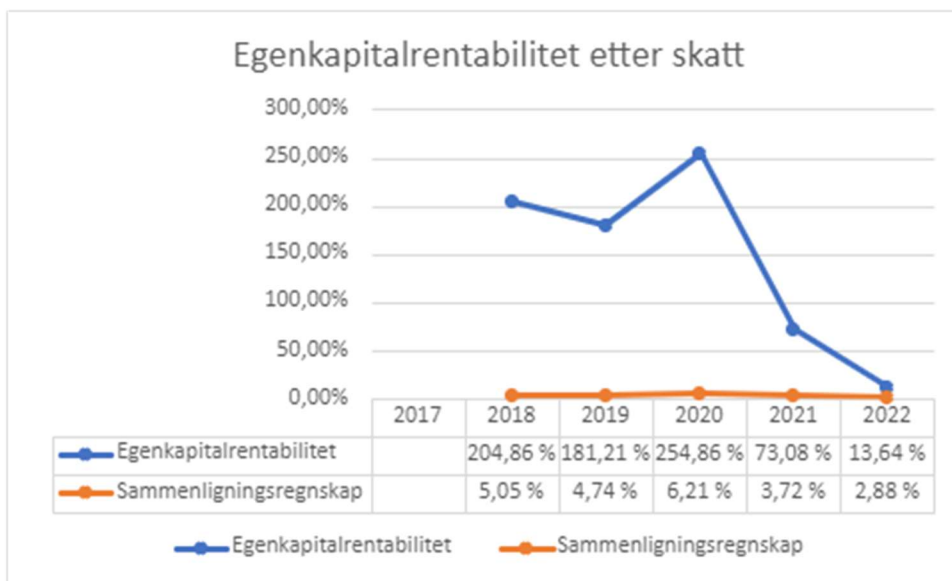
Den høye omløpshastigheten på kapitalen for Farvehandel viser oss at Farvehandel på en effektiv måte utnytter kapitalen til å generere inntekter. Vi ser at det er en økning på KO fra 2018 til og med 2020 og deretter ser vi en liten nedgang i 2021 med 0,3. I året 2022 har KO økt igjen med 0,9. Vi kan derfor si at Farvehandel hadde en bedre utnyttelse av eiendelene for å generere inntekter (KO) i 2022 sammenlignet med året før.

Som vi nevnte ovenfor, er Totalkapitalrentabilitet dekomponert til ROS og KO ved hjelp av DuPont-metoden. Vi kan derfor si at forklaringen til den voldsomme nedgangen i ROI ligger i resultatgraden. Oppsummert kan vi si at det er greit nok å sette i gang eventuelle tiltak knyttet til ROS. Det er derfor ekstremt viktig at Farvehandel retter fokus mot den negative utviklingen av resultatgraden.

I motsetning til det offisielle regnskapet, viser sammenligningsregnskapet en veldig lav og omtrent like stor omløpshastighet på total kapitalen i perioden. I dette tilfellet er det en økning på driftsinntektene med kr 420 000 per år som følge av eventuelle husleieinntekter av butikklokalene. Men kapitalen som er bundet i bedriften har økt mer enn økningen av inntektene på grunn av markedsverdien av eiendommen. Det betyr redusert avkastning på

investert kapital. Den lave og stabile verdien av kapitalens omløpshastighet i sammenligningsregnskapet viser at Farvehandelen ikke utnytter effektivt kapitalen til å generere inntekter. Og igjen dette gir indikasjon på at det er død kapital i bedriften. Der er imidlertid viktig å nevne at dette nøkkeltallet alene ikke er et mål på bedriftens prestasjon. Kapitalens omløpshastighet avhengig av type bransje.

5.1.4.4 Egenkapitalrentabilitet etter skatt

Figur 13: Egenkapitalrentabilitet etter skatt

Egenkapitalrentabilitet etter skatt forteller om hvor mye av Farvehandel sitt resultat går til egenkapitalen. Dette er noe som eierne er interessert i å vite for å ta riktige beslutninger. Egenkapitalen vi har brukt i beregningen av egenkapitalrentabiliteten, er gjennomsnittet av inngående og utgående balanseverdi. Selskaper betaler skatt til staten med 22 prosent av inntekten, jf. SSV §3-3 første ledd.

Beregningen i det offisielle regnskapet viser først en positiv utvikling og deretter en nedgang i Egenkapitalrentabiliteten. Vi ser at egenkapitalrentabiliteten etter skatt faller fra 2018 til 2019 med 23,65 prosent og øker igjen fra 2019 til 2020 med 73,65 prosent. I 2021 var EKR etter skatt på 73,08 prosent, mens tilsvarende tall fra året før var 254,86 prosent (svært god avkastning på egenkapitalen). Og den fortsatte å gå ned ytterligere i 2022. Forklaringen på den negative utviklingen av egenkapitalrentabiliteten er at egenkapitalen har gått opp mens resultatet har gått ned i perioden fra 2020 til 2022.

I sammenligningsregnskapet ser vi at egenkapitalrentabiliteten er enormt lavere enn den som er i offisielt regnskapet. Grunnen til dette er at vi førte oppskrivningsbeløpet, som er knyttet til bruk av virkelig verdien for eiendommen, direkte mot egenkapitalen. I sammenligningsregnskapet hadde egenkapitalrentabiliteten en liten økning fra 5,05 prosent i 2018 til 6,21 prosent i 2020, og deretter falt den til 2,88 prosent i 2022. Farvehandelen har derfor en negativ utvikling i Egenkapitalrentabiliteten. Vi ser at egenkapitalrentabiliteten i sammenligningsregnskapet avviker vesentlig fra den som har vært i det offisielle regnskapet. Generelt kan vi si at sammenligningsregnskapet vil gi mer rettvisende bilde av en bedrifts økonomiske situasjon enn den som var under historisk kost-modellen. Og dette kan dermed gi mer relevant regnskapsinformasjon som beslutningsgrunnlag for regnskapsbrukerne.

5.2 Strategisk analyse

5.2.1 VRIO

Trønsdal har en rekke kvaliteter innen sin bransje. Disse ressursene har potensiale til å utgjøre langvarige konkurransefortrinn. Spesielt gjelder dette deres fagkompetanse, forhold til leverandører og eksisterende kunder, service og omdømme. Trønsdal er synonymt med kvalitet. Trønsdal har sin beliggenhet i Trondheim sentrum – Trondheim som er Trøndelag sin største by.

Fagkompetanse er nok den ressursen som er høyest verdsatt av kundene. Per i dag er det ikke andre i denne bransjen som besitter den samme kunnskapen. Bedriften er lokalisert i et område med mange verneverdige bygg og føringer fra Riksantikvaren ang. blant annet bruk av farge. Selv om alle med nett-tilgang har mulighet for å lære teknikker og finne produkter via en nettside, vil fagkompetanse være vanskelig for andre å imitere. Konkurrentene i nærmiljøet må enten bruke tid til å tilegne seg denne kunnskapen, eller ansette folk med denne kompetansen. For at fagkompetanse skal bli et varig konkurransetrinn er det viktig for Trønsdal at de ansatte får mulighet til å holde kunnskapen sin “up to date” for å kunne henge med i utviklingen til bransjen. Trønsdal er organisert på en sånn måte at det vil være vanskelig for de å opprettholde deres fagkompetanse på sikt, da de per nå ikke driver med rekruttering og opplæring av nye ansatte. Det kan også bli et så lite fagmiljø stiller store krav til bedriften

om at de ønsker å være oppdatert og å tilegne seg utviklingen av innen de ulike produktene de tilbyr. Både manglende rekruttering og viljen/evnen til å til enhver tid være oppdaterte kan bli et økende problem, siden begge eiere nærmer seg pensjonsalder i løpet av et par år.

Service er viktig for å kunne opprette og opprettholde gode kundeforhold i tillegg til at det er med på å bygge deres omdømme. Trønsdal tilbyr veiledning for sine kunder, både når det gjelder materialvalg og hva de skal gjøre selv for å få best mulig resultater. Ved større prosjekter tilbyr de seg å dra ut på besøk hos kunden. Mye av dette er unikt for Trønsdal og tilbys ikke av deres konkurrenter. Deres gode service kommer fra at de besitter mye fagkunnskap og det vil derfor være vanskelig for deres konkurrenter å matche dette. For at service skal fortsette å være et konkurransefortrinn er det også her viktig at de ansattes fagkunnskap oppdateres. I tillegg vil dette være noe man bør tenke på ved rekruttering og opplæring av nye ansatte.

5.2.2 Porters fem konkurransekrefter

Trønsdal er ikke bundet til en kjede og har derfor flere leverandører å velge mellom. Leverandørene har stor makt og kan sette de prisene de vil. Bedriften er liten og stiller svakere i en forhandling enn en større kjede gjør, men de har opparbeidet seg en viss posisjon over lang tid med blant annet å være gode betalere.

Da det er hard konkurranse innad i bransjen har kundene relativt høy forhandlingskraft. Både når det gjelder pris, men også i forhold til veiledning og service.

Dagens konkurranse er knallhard. I 1987 var det 25 konkurrenter i Trondheim, men disse har enten blitt avvirket, kjøpt opp av større kjeder eller endret til salg av interiør og noe maling. I dag er det ingen bedrifter som ligner Trønsdal.

Dagens konkurrenter er de større kjedene og netthandel. Deres styrker er at de er store og derfor har høy forhandlingsmakt hos leverandørene, noe som gjør at de kan presse ned prisene sine. De har gode nettløsninger som gjør at kunden kan handle fra sin egen stue og enten få det levert på døra eller dra å hente i butikk. Svakheten til konkurrentene er at det kan være stor variasjon i kompetansen hos de ansatte. Du kan være "heldig" å treffe på noen som kan mye og kan gi råd og veiledning, eller du kan treffe på en ferievikar som nettopp har lært seg hvordan man blander maling, men der stopper det litt opp. Dette vil påvirke opplevelsen til

kunden og dermed ha innvirkning på kundetilfredsheten og om kunden vil handle der neste gang eller ikke.

For nye aktører kan det være vanskelig å etablere seg i bransjen. Bransjen i dag består av få, store bedrifter og kjeder som er konkurransedyktige på pris og tilgjengelighet. Det er få kundesegmenter som ikke blir dekt av de allerede etablerte bedriftene. Trønsdal regner med at etableringskostnadene ligger på rundt 2,5 millioner. Et større problem er at bransjen fargehandel blir “spist” opp og inkorporert i byggevarebransjen (Obs Bygg, Byggmakker osv).

Av substitutter har vi de store kjedene som selger det samme produktet til en lavere pris. Det som skiller Trønsdal fra andre fargehandlere er at de har høy kompetanse på sitt fagområde. De kan gi råd og veiledning til kunden som kunden ikke ville fått noen andre steder. Dette er nok deres største konkurransefortrinn som de bør fortsette å satse på slik at de kan stille sterkere i markedet.

5.2.3 SWOT

Vi skal gjennom SWOT-analysen rette blikket framover å se på mulige styrker, svakheter, muligheter og trusler.

Styrker	Svakheter
Høy fagkompetanse hos ansatte Godt omdømme Høy kvalitet på produkter God service God lokalisering Fremstår som en solid bedrift som ivaretar lange tradisjoner	Liten bedrift, lav forhandlingsmakt hos leverandørene Lite aktive mht netthandel og bruk av sosiale medier Få ansatte utgjør sårbarhet i forhold til personalsituasjonen og det å ivareta utvikling
Muligheter	Trusler
Rekruttere nye ansatte/medeiere Vurdere produktsammensetningen Vurdere kundesegmentet Revitalisere hjemmesiden samt vurdere bruk av netthandel og sosiale medier Ny ansatt med ansvar for videreføring av fagkunnskapen i tillegg til digital/design kompetanse?	Kunden benytter servicen og fagkompetansen, men gjennomfører kjøpet i en konkurrerende bedrift. Sykemelding hos de ansatte Oppkjøp fra større kjeder Utkonkurrering på pris Netthandel Økte materialkostnader

Tabell 1: SWOT analyse

5.3 Horisontal analyse

Den horisontale analysen av de offisielle regnskapene er gjennomført som en trendanalyse med 2018 som basisår, de etterfølgende årene beskrives som en prosent av basisåret. Det er ikke gjennomført en egen horisontal analyse av sammenligningsregnskapene. Vi ser også på utviklingen i varekostnad og lønnskostnad sammenlignet med salgsinntektene. Dette er vertikal analyse. Vi gjennomfører ikke en full vertikal analyse, men ser på varekostnaden i form av bruttofortjeneste og dekningsgrad, og lønnskostnaden for å gi ytterligere forklaring og bedre forståelse av disse endringene. I en handelsbedrift er dekningsgraden av stor betydning og er avhengig av omsetningen. Lønnskostnaden er avhengig av aktiviteten, som i hovedsak drives av omsetningen.

HORISONTAL ANALYSE OFFISIELLE	2022	2021	2020	2019	2018
Driftsinntekter					
Salgsinntekt	8 357 736	8 574 072	10 337 972	8 739 250	8 903 831
<i>Utvikling Salgsinntekt</i>	94 %	96 %	116 %	98 %	100 %
Annen driftsinntekt	330 600	330 600	338 535	318 750	314 284
<i>Utvikling annen driftsinntekt</i>	105 %	105 %	108 %	101 %	100 %
Sum driftsinntekter	8 688 337	8 904 673	10 676 508	9 058 001	9 218 116
<i>Utvikling driftsinntekter</i>	94 %	97 %	116 %	98 %	100 %
Driftskostnader					
Varekostnad	4 727 230	4 598 808	5 657 227	4 629 698	4 695 851
<i>Utvikling varekostnad</i>	101 %	98 %	120 %	99 %	100 %
Bruttofortjeneste	3 630 506	3 975 264	4 680 745	4 109 552	4 207 980
<i>Utvikling varekostnad</i>	86 %	94 %	111 %	98 %	100 %
Dekningsgrad	43,4 %	46,4 %	45,3 %	47,0 %	47,3 %
<i>Utvikling dekningsgrad</i>	92 %	98 %	96 %	100 %	100 %
Lønnskostnad	2 981 021	2 680 348	2 399 856	2 402 107	2 463 158
<i>Utvikling lønnskostnad</i>	121 %	109 %	97 %	98 %	100 %
Andel lønnskostnad av inntekter	34,3 %	30,1 %	22,5 %	26,5 %	26,7 %
<i>Utvikling andel lønnskostnad</i>	128 %	113 %	84 %	99 %	100 %
Avskrivning på varige driftsmidler	39 506	39 594	39 594	39 594	59 319
<i>Utvikling avskrivninger</i>	67 %	67 %	67 %	67 %	100 %
Annen driftskostnad	730 661	823 687	740 791	636 710	596 229
<i>Utvikling annen driftskostnad</i>	123 %	138 %	124 %	107 %	100 %
Sum driftskostnader	8 478 418	8 142 437	8 837 468	7 708 109	7 814 557
<i>Utvikling sum driftskostnad</i>	108 %	104 %	113 %	99 %	100 %
DRIFTSRESULTAT	209 919	762 236	1 839 040	1 349 892	1 403 559
<i>Utvikling driftsresultat</i>	15 %	54 %	131 %	96 %	100 %
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER					
Finansinntekter					
Annen renteinntekt	101	37	2 801	4 415	6 112
Sum finansinntekter	101	37	2 801	4 415	6 112
<i>Utvikling finansinnteketer</i>	2 %	1 %	46 %	72 %	100 %
Finanskostnader					
Annen rentekostnad	599	246	4 477	14 931	22 326
Sum finanskostnader	599	246	4 477	14 931	22 326
<i>Utvikling finansinnteketer</i>	3 %	1 %	20 %	67 %	100 %
NETTO FINANSPOSTER	-498	-209	-1 676	-10 516	-16 214
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOST	209 421	762 027	1 837 364	1 339 376	1 387 345
Skattekostnad på ordinært resultat	47 237	169 166	419 981	296 023	320 587
ORDINÆRT RESULTAT	162 184	592 861	1 417 383	1 043 353	1 066 758
ÅRSRESULTAT	162 184	592 861	1 417 383	1 043 353	1 066 758
<i>Utvikling Årsresultat</i>	15 %	56 %	133 %	98 %	100 %

Tabell 2: Horisontal analyse offisielle regnskap

Det er en tydelig negativ trend i salgsinntekter med unntak av 2020 som var et rekordår som følge av at den globale pandemien ga økt etterspørsel i hjemmemarkedet for oppussingsprodukter. Samtidig er det en økning i annen driftsinntekt som hovedsakelig gjelder utleieinntekter, den lave økningen i utleieinntekter kan tyde på at bedriften er forsiktig med å øke husleien. I sum synker både salgsinntekter og sum inntekter til 94% av basisåret da annen driftsinntekt er for lav i forhold til salgsinntekter til å vesentlig påvirke inntektene samlet sett.

Samtidig med at salgsinntektene synker i forhold til basisåret kan det se ut som at varekostnaden øker, til tross for at varekostnaden i 2022 bare har økt til 101% sammenlignet med basisåret. Vi kan tydeliggjøre dette ved å se på utviklingen i dekningsgrad som synker fra 47,3% i 2018 til 43,4% i 2022 (eller 92% av basisåret). Den kombinerte effekten av synkende omsetning og synkende dekningsgrad gir en dobbelt effekt i bruttofortjenesten i kroner som synker til 86% av basisåret.

Lønnskostnadene er stabile i 2018-2020, og øker deretter i 2021 til 109% og i 2022 til 121% av basisåret 2018. Vi sammenligner også lønnskostnadene med salgsinntektene. Utviklingen i andel lønnskostnader minker til 84% i topp-året 2020 og øker til 113% i 2021 og 128% i 2022 (i forhold til basisåret). Lønnskostnader har ikke en direkte lineær sammenheng med omsetning, den har en mer sprangvis eller trappetrinns karakter. Det vil si at samme bemanning kan tåle en viss økt aktivitet eller omsetning før det må ansettes nytt personale. Bedriften har også deltidsansatte studenter som i perioder kan jobbe ekstra ved behov. Den store økningen i 2021 og 2022 kan ikke forklares ut fra dette. Denne endringen skyldes en ønsket endring fra selskapet eiere som også er ansatte. For å øke pensjonsrettigheter er lønnen økt på bekostning av utbytte. Der det tas ut utbytte i 2018-2020 tas det ut økt lønn i stedet i 2021 og 2022.

Utviklingen i avskrivninger er et sprang fra 2018 til 2019 og deretter ingen utvikling. Dette kan skyldes at et anleggsmiddel var ferdig avskrevet i 2018, samtidig er avskrivningskostnaden relativt lav og må sees i sammenheng med den lave bokførte verdien på selskapets eiendeler som er vurdert etter historisk-kost prinsippet.

Annen driftskostnad er en sekkepost som det er vanskelig å si noe mer konkret om enn at den øker betydelig. En forklaring kan være at løpende vedlikehold på bygningen kostnadsføres direkte, men samtidig varierer betydelig fra år til år.

I sum gir dette en økning av alle kostnader til 108% i 2022. Dette kan synes ubetydelig, men gir et kraftig utslag i utviklingen i driftsresultat som viser (sammenlignet med 2018) 96% i 2019, 131% i rekordåret 2020, 54% i 2021 og 15% i 2022.

Utviklingen i driftsresultat kan forklares med normalår i 2018 og 2019, rekordår som følge av pandemien i 2020, økte lønnskostnader i 2021 og 2022 samt redusert dekningsgrad i 2022.

Redusert dekningsgrad kommer som en følge av økning i råvarepriser.

Renteinntektene er ubetydelige og tilfeldige. Rentekostnadene synker omtrent til 0 som følge av at selskapets langsiktige lån ble nedbetalt i 2020.

Utviklingen i årsresultat etter skatt er tilnærmet lik utviklingen i driftsresultat.

6.0 Diskusjon og konklusjon

Oppgaven er gjennomført som en regnskapsanalyse av årsregnskap sett opp mot et sammenligningsregnskap som er justert for markedsverdi på bygningen, personalkostnadene, utleieinntekt og leiekostnad.

I den horisontale analysen har vi sett at utviklingen i omsetning er negativ i perioden samtidig som både varekostnad og lønnskostnader øker.

Det er utfordrende å gi en god forklaring på hvorfor omsetningen er fallende, men vi ser av den strategiske analysen at virksomheten driver som en liten aktør i en sterkt konkurranseutsatt bransje. Det å opprettholde markedsandelen i et slikt klima krever en investering i markedsføring som bedriften hittil ikke har gjort. Omsetningstoppen i 2020 var et unntakstilfelle som følge av at nedstengning i forbindelse med den globale pandemien førte til økt aktivitet i oppussing hjemme hos folk.

Det er flere årsaker til de økte råvarekostnadene. Foruten prispress som følge av generelt økt etterspørsel og inflasjon kan det nevnes logistikkutfordringer knyttet til pandemien og ringvirkninger av dette. Den kombinerte effekten av redusert omsetning og økt varekostnad gir redusert bruttofortjeneste.

Det er en sammenheng mellom økte lønnskostnader og at selskapet ikke har tatt ut utbytte de to siste regnskapsårene som følge av at de to eierne nærmer seg pensjonsalder. Vi fanger opp dette gjennom sammenligningsregnskapet som viser en markedsmessig lønnskostnad. I motsetning til lønn påvirker ikke utbytte resultatet, selv om selskapets overskudd til slutt havner i eiernes lommer vil resultatregnskapet bli forskjellige. Ved å avsette for utbytte ved avleggelse av årsregnskap reduseres egenkapitalen og øker kortsiktig gjeld noe som vil påvirke enkelte av nøkkeltallene og gir et knekkpunkt i 2020 for flere av grafene som beskriver nøkkeltallene.

Det å ta ut selskapets overskudd som lønn eller utbytte er et valg eierne har. Det er derimot ikke lov i henhold til norsk regnskapslov å oppskrive verdien på selskapets eiendeler til markedsverdi. I sammenligningsregnskapet ser vi hvilke konsekvenser dette får med økt verdi på anleggsmidlene og egenkapitalen med konsekvens at soliditeten øker og lønnsomheten reduseres. Vi ser av sammenligningsregnskapet at når resultatet justeres for markedsverdi på

lønn, blir resultatet for 2021 og 2022 mye bedre enn i det offisielle regnskapet. Det er viktig at selskapet er oppmerksomt på dette når regnskapene gjennomgås.

Den siste endringen i sammenligningsregnskapet er synliggjøring av at selskapet ikke har en husleiekostnad på sine egne lokaler. Dette påvirker ikke resultatet da en tilsvarende leieinntekt kommer inn. Det vil påvirke nøkkeltall som er funksjon av selskapets inntekter (resultatgrad og kapitalens omløpshastighet). Ikke minst er det viktig å innse at dette er en alternativkostnad for selskapet. Ved å se på selskapet som to virksomheter, utleie av bygningen og drift av butikken, kan det bli mer tydelig hvor skoen trykker. Noen virksomheter løser dette ved å ha eiendom i et eget selskap og fakturere mellom selskapene. Det å splitte opp selskapet i to nye selskap har transaksjonskostnader og må vurderes opp mot kost/nytte for selskapet. Det kan like gjerne løses ved avdelingsføring i internregnskapet.

Da vi analyserte soliditeten av bedriften så vi at finanseringen av bedriften viste seg to forskjellige bilder i de to regnskapene. Offisielle regnskapet har vist oss at bedriften er finansiert både av egenkapital og gjeld, mens i sammenligningsregnskapet så vi at gjelden utgjør en relativt liten del av totalkapitalen og egenkapital andelen er høy. Vi har også sett gjelden har redusert seg de to siste årene. Det medfører reduksjon i rentekostnader. Vi konkluderer med å si at bedriften er mye mer solid enn offisielle regnskapet presenterer og har evne til å betale forpliktene sine.

Vi har i oppgaven sett på finansieringsgrad 1, arbeidskapital og langsiktig lagerfinansiering. Finansieringsgrad 1 har i hele perioden vært under 1 som er innenfor tommelfingerregelen. Arbeidskapital har vært positiv gjennom hele perioden, som er å anse som tilfredsstillende og indikerer at noe av omløpsmidler er langsiktig finansiert. Den langsiktige lagerfinansieringen er noe lav i samtlige år. Den bør ligge rundt 100%, men ligger lavere hovedsakelig på grunn av økt varelager kombinert med redusert arbeidskapital.

Vi har målt nøkkeltallene som er knyttet til likviditet av E Trønsdal Farvehandel for perioden 2018 til 2022. Likviditetsgrad 1 i E Trønsdal Farvehandel tilfredsstiller i perioden 2018-2020 og blir god i perioden 2020-2022 viser det at bedriften har bedre råd med tallet i offisielt regnskap. I sammenligningsregnskap presenterer det et bedre bilde om bedriftens likviditet, E Trønsdal Farvehandel har dermed høyere betalingsevne. Likviditetsgrad 2 i offisielt regnskap er ikke godkjent i hele perioden mens står det forskjeller i sammenligningsregnskap med

positivt uttrykk. Gjennom analyser både likviditetsgrad 1 og likviditetsgrad 2 kommer det at E Trønsdal Farvehandel har bedre betalingsevner i virksomhet hele perioden, særlig de siste to årene på grunn av store endringer i bank etter korrigert resultat. Varelagerets omløpshastighet er samme i begge offisielt regnskap og sammenligningsregnskap som ligger mellom 5-6,6 og det er ganske godt i denne bransjen.

Gjennom lønnsomhetsanalysen ser vi at ROI i offisielt regnskapet er meget tilfredsstillende i de første årene, men den går ned kraftig de siste to årene på grunn av nedgangen i salgsinntekten og økningen av lønnskostnadene. I sammenligningsregnskapet er ROI ekstremt lav fordi den høye markedsverdien av eiendommen øker total verdien av totalkapitalen. Som sagt ovenfor det å vurdere eiendommen etter virkelig verdimodellen øker selvfølgelig balansesummen, men dette er noe som ikke bra for lønnsomhetsanalysen.

Vi ser at det er negativ utvikling i resultatgraden i både offisielle regnskapet og sammenligningsregnskapet. I sammenligningsregnskapet ser vi at Resultatgraden er litt bedre enn det offisielle regnskapet siden vi tar hensyn til justerte verdier på husleie og lønn. Når vi ser på kapitalens omløpshastighet i det offisielle regnskapet kan vi si at bedriften på en effektiv måte utnytter kapitalen til å generere inntekter. Men for sammenligningsregnskapet er dette helt motsatt på grunn av den virkelige verdien for eiendommen.

I offisielt regnskapet er det svært god avkastning på egenkapitalen i de første årene og deretter går den kraftig ned. Men i sammenligningsregnskapet er den enormt lavere enn den som var i offisielt regnskapet siden virkelig verdien for eiendommen føres direkte mot egenkapitalen. Derfor kan vi si at sammenligningsregnskapet gir mer korrekt bilde av en bedrifts økonomiske situasjon enn den som var under historisk kost-modellen, og gir mer relevant informasjon som beslutningsgrunnlag for både eiere og andre interessenter. Samtidig vil den nøkterne vurderingen av selskapets eiendeler under historisk-kost metoden gi en sterkere beskyttelse for selskapets kreditorer som kan basere kredittvurdering på automatisk behandling av kundenes offentlige tilgjengelige årsregnskap.

Nøkkeltallsanalyse kan være et nyttig verktøy ved bedriftssammenligning og til å utarbeide benchmark-verdier for hva som er bra i en bransje i tillegg til bedriftsinterne analyser. Siden offisielle regnskap er lett tilgjengelig og de fleste norske årsregnskap avlegges etter historisk-

kost prinsippet følger det at nøkkeltall hovedsakelig også er basert på historisk-kost prinsippet. Vi har sett i vår oppgave hvordan nøkkeltall etter virkelig verdi kan ha store avvik i forhold til nøkkeltall etter historisk-kost. Det er derfor viktig at beslutningstaker har et bevisst forhold til regnskapsloven og norske regnskapsstandarder som årsregnskapene er oppsatt etter.

Ved hjelp av analyseverktøyene SWOT og Porters fem konkurransekrefter kan vi i den strategiske analysen se at Trøndals dyktige fagfolk og høye servicenivå gjør at de, som en liten bedrift, kan gå med overskudd i et tøft marked preget av store kjeder. Eiere og ansatte nærmer seg pensjonsalder og bedriften må ta grep innen rekruttering for å kunne videreføre kompetansen og driften.

7.0 Referanseliste

Jacobsen, D.I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. 3. utgave. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Kristoffersen, T. (2019) *Årsregnskapet - en grunnleggende innføring*. 6. utgave. Trondheim: Fagbokforlaget.

Langli, J. C. (2016) *Årsregnskapet*. 10.utgave. Gyldendal akademisk.

Morten Erichsen, Frode Solberg, Trond Stiklestad (2018) *Ledelse i små og mellomstore virksomheter*. 2. utgave. Fagbokforlaget.

Nettsider:

Erichsen, Solberg og Stiklestad (2018) Lederens verktøykasse. Tilgjengelig fra: [Kapittel 8 \(fagbokforlaget.no\)](#) (Hentet: 14. mars 2023)

Olsen, T.E. (2022) Presentasjon-/Resultatmåling og evaluering. *BØA3050 Sentrale verktøy i Økonomistyring*. Tilgjengelig fra: <https://ntnu.blackboard.com> (Hentet: 25. januar 2023)

Stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2021 (*Stortingets skattevedtak*). Tilgjengelig fra: [Stortingsvedtak om skatt av inntekt og formue mv. for inntektsåret 2021 \(Stortingets skattevedtak\) - Lovdata](#) (Hentet: 10. Mars 2023)

8.0 Vedlegg

Vedlegg 1 Offisielle regnskap E. Trønsdal Farvehandel med nøkkeltall

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2022	2021	2020	2019	2018
Driftsinntekter					
Salgsinntekt	8 357 736	8 574 072	10 337 972	8 739 250	8 903 831
Annen driftsinntekt	330 600	330 600	338 535	318 750	314 284
Sum driftsinntekter	8 688 336	8 904 672	10 676 507	9 058 000	9 218 115
Driftskostnader					
Varekostnad	4 727 230	4 598 808	5 657 227	4 629 698	4 695 851
Bruttofortjeneste	3 630 506	3 975 264	4 680 745	4 109 552	4 207 980
Dekningsgrad	43,4 %	46,4 %	45,3 %	47,0 %	47,3 %
Lønnskostnad	2 981 021	2 680 348	2 399 856	2 402 107	2 463 158
Andel lønnskostnad	34,3 %	30,1 %	22,5 %	26,5 %	26,7 %
Avskrivning på varige driftsmidler	39 506	39 594	39 594	39 594	59 319
Annen driftskostnad	730 661	823 687	740 791	636 710	596 229
Sum driftskostnader	8 478 418	8 142 437	8 837 468	7 708 109	7 814 557
DRIFTSRESULTAT	209 918	762 235	1 839 039	1 349 891	1 403 558
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER					
Finansinntekter					
Annen renteinntekt	101	37	2 801	4 415	6 112
Sum finansinntekter	101	37	2 801	4 415	6 112
Finanskostnader					
Annen rentekostnad	599	246	4 477	14 931	22 326
Sum finanskostnader	599	246	4 477	14 931	22 326
NETTO FINANSPOSTER	-498	-209	-1 676	-10 516	-16 214
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOSTNAD	209 420	762 026	1 837 363	1 339 375	1 387 344
Skattekostnad på ordinært resultat	47 237	169 166	419 981	296 023	320 587
ORDINÆRT RESULTAT	162 183	592 860	1 417 382	1 043 352	1 066 757
ÅRSRESULTAT	162 183	592 860	1 417 382	1 043 352	1 066 757
OVERFØRINGER OG DISPONERINGER					
Avsatt til ordinært utbytte	-	-	1 500 000	1 000 000	1 000 000
Overføringer annen egenkapital	162 184	592 860	-82 617	43 351	66 758
SUM OVERFØRINGER OG DISPONERINGER	162 184	592 860	1 417 383	1 043 351	1 066 758
EIENDELER					
ANLEGGSMIDLER					
Varige driftsmidler					
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	315 448	348 325	381 198	414 071	446 944
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormask	184 984	5 546	12 267	18 988	25 709
Sum varige Driftsmidler	500 432	353 871	393 465	433 059	472 653
Finansielle anleggsmidler					
Andre fordringer	-	-	-	-2 338	-
Sum finansielle anleggsmidler	-	-	-	-2 338	-
SUM ANLEGGSMIDLER	500 432	353 871	393 465	430 721	472 653
OMLØPSMIDLER					
Varer	963 022	898 095	880 759	822 756	828 761
Fordringer					
Kundefordringer	222 965	225 319	335 979	321 301	219 887
Andre fordringer	-	-	-	150 249	241 322
Sum fordringer	222 965	225 319	335 979	471 550	461 209
Bankinnskudd, kontanter o.l.	501 861	823 093	1 984 895	1 162 670	1 586 042
SUM OMLØPSMIDLER	1 687 848	1 946 507	3 201 633	2 456 976	2 876 012
SUM EIENDELER	2 188 280	2 300 378	3 595 098	2 887 697	3 348 665

EGENKAPITAL OG GJELD					
EGENKAPITAL					
Innskutt egenkapital					
Selskapskapital	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Sum innskutt egenkapital	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Opptjent egenkapital					
Annen egenkapital	1 199 887	1 037 703	444 843	527 459	484 108
Sum opptjent egenkapital	1 199 887	1 037 703	444 843	527 459	484 108
SUM EGENKAPITAL	1 269 887	1 107 703	514 843	597 459	554 108
GJELD					
LANGSIKTIG GJELD					
Avsetning for forpliktelser					
Utsatt skatt	6 406	2 401	3 526	3 617	4 955
Sum avsetning for forpliktelser	6 406	2 401	3 526	3 617	4 955
Øvrig langsiktig gjeld	-	-	-	193 988	373 988
Sum annen langsiktig gjeld	-	-	-	193 988	373 988
SUM LANGSIKTIG GJELD	6 406	2 401	3 526	197 605	378 943
KORTSIKTIG GJELD					
Leverandørgjeld	232 673	222 324	375 850	187 534	198 938
Betalbar skatt	43 232	170 291	420 072	297 361	325 535
Skyldige offentlige avgifter	279 739	280 733	354 086	253 451	384 741
Utbytte	-	-	1 500 000	1 000 000	1 000 000
Annen kortsiktig gjeld	356 344	516 926	426 721	354 287	506 401
SUM KORTSIKTIG GJELD	911 988	1 190 274	3 076 729	2 092 633	2 415 615
SUM GJELD	918 394	1 192 675	3 080 255	2 290 238	2 794 558
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2 188 281	2 300 378	3 595 098	2 887 697	3 348 666
Nøkkeltall					
Soliditet					
Egenkapitalandel	0,5658	0,3758	0,1588	0,1916	0,1623
Gjeldsgrad	0,7232	1,0767	5,9829	3,8333	5,0433
Rentedekningsgrad	351	3 099	411	91	63
Finansiering					
Finansieringsgrad 1	0,3921	0,3188	0,7590	0,5417	0,5066
Arbeidskapital	775 860	756 233	124 904	364 343	460 397
Langsiktig lagerfinansiering	0,8057	0,8420	0,1418	0,4428	0,5555
Likviditet					
Likviditetsgrad 1	1,8507	1,6353	1,0406	1,1741	1,1906
Likviditetsgrad 2	0,7948	0,8808	0,7543	0,7809	0,8475
Varelagerets omløpshastighet	5,0800	5,1705	6,6418	5,6066	6,5019
Lønnsomhet					
Totalkapitalrentabilitet	0,0936	0,2586	0,5682	0,4343	0,4129
Resultatgrad	0,0242	0,0856	0,1725	0,1495	0,1529
Kapitalens omløpshastighet	3,8712	3,0208	3,2938	2,9049	2,6999
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	0,1364	0,7308	2,5486	1,8121	2,0486

Vedlegg 2 Sammenligningsregnskap E. Trønsdal Farvehandel med nøkkeltall

DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2022	2021	2020	2019	2018
Driftsinntekter					
Salgsinntekt	8 357 736	8 574 072	10 337 972	8 739 250	8 903 831
Annen driftsinntekt	330 600	330 600	338 535	318 750	314 284
Egen husleie	420 000	420 000	420 000	420 000	420 000
Sum driftsinntekter	9 108 336	9 324 672	11 096 507	9 478 000	9 638 115
Driftskostnader					
Varekostnad	4 727 230	4 598 808	5 657 227	4 629 698	4 695 851
Lønnskostnad (fjernes)	2 981 021	2 680 348	2 399 856	2 402 107	2 463 158
Lønnsjustering	2 189 844	2 189 844	2 189 844	2 189 844	2 189 844
Avskrivning på varige driftsmidler	39 506	39 594	39 594	39 594	59 319
Husleiekostnad	420 000	420 000	420 000	420 000	420 000
Annen driftskostnad	730 661	823 687	740 791	636 710	596 229
Sum driftskostnader	8 107 241	8 071 933	9 047 456	7 915 846	7 961 243
DRIFTSRESULTAT	1 001 095	1 252 739	2 049 051	1 562 154	1 676 872
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER					
Finansinntekter					
Annen renteinntekt	101	37	2 801	4 415	6 112
Sum finansinntekter	101	37	2 801	4 415	6 112
Finanskostnader					
Annen rentekostnad	599	246	4 477	14 931	22 326
Sum finanskostnader	599	246	4 477	14 931	22 326
NETTO FINANSPOSTER	-498	-209	-1 676	-10 516	-16 214
ORDINÆRT RES. FØR SKATTEKOSTNAD	1 000 597	1 252 530	2 047 375	1 551 638	1 660 658
Skattekostnad på ordinært resultat	47 237	169 166	419 981	296 023	320 587
skattesats	22 %	22 %	22 %	22 %	23 %
Ny skattekostnad	220 131	275 557	450 423	341 360	381 951
ORDINÆRT RESULTAT	780 466	976 974	1 596 953	1 210 278	1 278 707
ÅRSRESULTAT	780 466	976 974	1 596 953	1 210 278	1 278 707
OVERFØRINGER OG DISPONERINGER					
Avsatt til ordinært utbytte	-	-	1 500 000	1 000 000	1 000 000
Overføringer annen egenkapital	780 466	976 974	96 953	210 278	278 707
SUM OVERFØRINGER OG DISPONERINGER	780 466	976 974	1 596 953	1 210 278	1 278 707
EIENDELER					
ANLEGGSMIDLER					
Varige driftsmidler					
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	315 448	348 325	381 198	414 071	446 944
Merverdi	24 500 000	24 500 000	24 500 000	24 500 000	24 500 000
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormas	184 984	5 546	12 267	18 988	25 709
Sum varige Driftsmidler	25 000 432	24 853 871	24 893 465	24 933 059	24 972 653
Finansielle anleggsmidler					
Andre fordringer	-	-	-	-2 338	-
Sum finansielle anleggsmidler	-	-	-	-2 338	-
SUM ANLEGGSMIDLER	25 000 432	24 853 871	24 893 465	24 930 721	24 972 653
OMLØPSMIDLER					
Varer	963 022	898 095	880 759	822 756	828 761
Fordringer					
Kundefordringer	222 965	225 319	335 979	321301	219 887
Andre fordringer	-	-	-	150 249	241 322
Sum fordringer	222 965	225 319	335 979	471 550	461 209
Bankinnskudd, kontanter o.l.	501 861	823 093	1 984 895	1 162 670	1 586 042
Endring bank som følge av korrigerert resultat	1 741 153	1 122 871	738 757	559 187	392 261
SUM OMLØPSMIDLER	3 429 001	3 069 378	3 940 390	3 016 163	3 268 273
SUM EIENDELER	28 429 433	27 923 249	28 833 855	27 946 884	28 240 926

EGENKAPITAL OG GJELD					
EGENKAPITAL					
Innskutt egenkapital					
Selskapskapital	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Sum innskutt egenkapital	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Opptjent egenkapital					
Annen egenkapital	1 199 887	1 037 703	444 843	527 459	484 108
Annen egenkapital endring av resultat	1 741 153	1 122 871	738 757	559 187	392 261
Annen egenkapital merverdi bygningen	24 500 000	24 500 000	24 500 000	24 500 000	24 500 000
Sum opptjent egenkapital	27 441 040	26 660 574	25 683 600	25 586 646	25 376 369
SUM EGENKAPITAL	27 511 040	26 730 574	25 753 600	25 656 646	25 446 369
GJELD					
LANGSIKTIG GJELD					
Avsetning for forplikteleser					
Utsatt skatt	6 406	2 401	3 526	3 617	4 955
Sum avsetning for forpliktelser	6 406	2 401	3 526	3 617	4 955
Øvrig langsiktig gjeld	-	-	-	193 988	373 988
Sum annen langsiktig gjeld	-	-	-	193 988	373 988
SUM LANGSIKTIG GJELD	6 406	2 401	3 526	197 605	378 943
KORTSIKTIG GJELD					
Leverandørgjeld	232 673	222 324	375 850	187 534	198 938
Betalbar skatt	43 232	170 291	420 072	297 361	325 535
Skyldige offentlige avgifter	279 739	280 733	354 086	253 451	384 741
Utbytte	-	-	1 500 000	1 000 000	1 000 000
Annen kortsiktig gjeld	356 344	516 926	426 721	354 287	506 401
SUM KORTSIKTIG GJELD	911 988	1 190 274	3 076 729	2 092 633	2 415 615
SUM GJELD	918 394	1 192 675	3 080 255	2 290 238	2 794 558
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	28 429 434	27 923 249	28 833 855	27 946 884	28 240 927
Nøkkeltall					
Soliditet	2022	2021	2020	2019	2018
Egenkapitalandel	0,9764	0,9419	0,9071	0,9132	0,9023
Gjeldsgrad	0,03	0,04	0,12	0,09	0,11
Rentedekningsgrad	1 671	5 093	458	105	75
Finansiering					
Finansieringsgrad 1	0,9085	0,9297	0,9665	0,9643	0,9670
Arbeidskapital	2 517 013	1 879 104	863 661	923 530	852 658
Langsiktig lagerfinansiering	2,6137	2,0923	0,9806	1,1225	1,0288
Likviditet					
Likviditetsgrad 1	3,7599	2,5787	1,2807	1,4413	1,3530
Likviditetsgrad 2	2,7040	1,8242	0,9944	1,0482	1,0099
Varelagerets omløpshastighet	5,0800	5,1705	6,6418	5,6066	6,5019
Lønnsomhet					
Totalkapitalrentabilitet	0,0355	0,0441	0,0723	0,0558	0,0597
Resultatgrad	0,1099	0,1344	0,1849	0,1653	0,1746
Kapitalens omløpshastighet	0,3233	0,3286	0,3909	0,3374	0,3418
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	0,0288	0,0372	0,0621	0,0474	0,0505

